د کتاب ځانګړنې:

❖ کتاب نوم	::	**د ډیوې رڼا ته** (شاعري)
❖ ویناوال	::	محمد نادر دانش
❖ اړیکې	::	۰۷۰۷۸۰۹۵۰۱
❖ برېښنالیک	::	nadir.danish@gmail.com
❖ خپرندوی	::	**یار خپرندویه ټولنه**
❖		تنګرهار_ افغانستان
❖		۰۷۷۳۹۳۴۴۵۹
❖		yar_pub@yahoo.com
❖ کمپوز	::	ویناوال
❖ پښتی او ډیزاین	::	رحمن الله بهیر
❖ چاپشمیر	::	۱۰۰۰(یو زر)
❖ چاپ وار	::	لومړی
❖ چاپ کال	::	۱۳۹۱المریز
❖ خپرنیز لړ	::	۴(څلور)

تر لاسه کولو ځای: یار کتابپلورنځی، اسحاقزی مارکیټ
لاندینی پوړ جلال اباد ۰۷۷۳۵۳۴۷۰۳

چاپ حقوق یې له خپرندویه ټولنې سره خوندي دي.

Ketabton.com

رڼا ته

لومړۍ شعري ټولګه

محمد نادر دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ډالۍ

هغو ته؛ چې تر پښو لاندې یې جنت دی.

هغو ته؛ چې زه یې د انساني ژوند په اصولو وپوهولم.

خپلې خوږې مور او د قدر وړ پلار ته مې!!

دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرندويې ټولنې يادښت

د پښتو کتابونو د چاپ او خپرېدا لپاره ګڼ شمېر خپرندويه ټولنې شتون لري او هره مياشت په لسګونو کتابونه چاپ او خپرېږي؛ خو په دې ګڼ شمېر کتابونو کې بيا هم د شاعرۍ کتابونه خپل د پامور ځای نه لري. لاملونه به نور هم لري؛ خو يو لامل يې د خپرندويو ټولنو لپاره د خرڅلاو مسئله هم کېدای شي، چې اوسمهال پر هر ډول شعري ټولګې باندې څوک پيسې نه ورکوي.
خو زموږ په ځوانو شاعرانو کې ځينې شاعران داسې دي چې که د خپل زړه د درد خبره هم کوي؛ نو په نوي انداز يې کوي او داسې يې کوي چې خپل لوستونکي ته په کې يو پيغام ورکړي. د دې ډول شاعرانو شعرونه ډېر مينه وال لري او خلک يې د کتاب په پېرېدلو نه پښېمانه کېږي. په دې ځوانو او نوښتګرو شاعرانو کې يو ياد نوم هم محمد نادر دانش دی. ښاغلی دانش له ډېر پخوا راهيسې په دمه دمه شاعري کوي؛ خو ښه يې کوي.
يار خپرندويه ټولنه د ښاغلي دانش لومړۍ شعري ټولګه (د ډېوې رڼا ته) په دې پار خپروي چې په لوی ننګرهار کې يې پر شاعرۍ خوره مرموزه خاموشي ماته کړې اوسي. يار خپرندويه ټولنې تر دې دمخه هم يو شمېر کتابونه خپاره کړي دي او ژمنه ده چې له خپل توان سره سم به د خپلو درنو ليکوالو او شاعرانو غوره کتابونه تاسې ته وړاندې کوي. راځئ چې اوس د ښاغلي دانش (د ډېوې رڼا ته) کېنو.

درنښت

يار خپرندويه ټولنه_جلالکوټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شيبې د ډيوې له يوه اور اورکې سره

نوميالی عارف شاعر اروابښاد طاهر ((کلاچوي)) وايي:

د ډيوې په اور کې حسن وي طاهره!
ګنې هسې اور نه تښتي پروانه هم

خبره د ښکلا او د حساس طبيعت ده او دا يوائې د شاعر په برخه رسېدلې ده. ستر عالم مولنا ابوالکلام ازاد رح وايي، چې د انسان تصور له قهريه صفاتو څکه پيل شويدی چې د کايناتو فطرت د تعمير او تخريب په پرده پټ دی. د ودانۍ د ښکلا ليدلو له پاره د پوهې او بصيرت يو لرې ليدونکی نظر مطلوب دی؛ خو څرنګه چې بشري فکر لا ماشوم دی، نو سترګو يې تر اوسه دغسې ځواک نه دی پيدا کړی. په دنيا کې د هر شي غونډې د هر فعل څرنګوالی خپل طرز او مزاج لري، ودانې (تعمير) يو داسې حالت دی چې تګلاره يې سر تاسري سکون او چوپتيا ده، خو تخريب داسې پېښه ده، چې يون يې يو بشپړ ښورښ، وېره او وراني ده. د تعمير ايجاد نظم، جمع و ترتيب دی، خو د تخريب سلب، ګډوډي او اختلال وي.

د يوې مانې د جوړېدا پر وخت کوم شور نه محسوسيږي، خو غورځېدل يې د يوې چاودنې او انفجار په ډول وي، د دې حالت فطري پايله دا وي، چې حيواني طبعيت له سلبي کړنو سمدستي اغېزمن کيږي، خو ښکلا يو ځل په مشاهده کې نه راځي او وخت غواړي. دا خو د ښکلا فلسفې ته ورته شاعرانه څېړنه وه، خو صوفيان بيا تر دې وړاندې تللي، هغوی دغه بلوغ هغه وخت بشپړ ګڼي چې د ملک افراد ملکوت او د ملکوت هغه جبروت ته ورسي.

په هر صورت موخه مو دا وه چې ښکلا پېژندنه يوه زړه چاودون ته اړتيا لري او شعر چې له ښکلا جوړ دی، يو ځل خپل ادراک ته راوستل او پرې سمدستي پرېکړه کول به له فن او هنر سره جفا وي.

ښاغلی دانش د ځوانو شاعرانو تر منځه هغه ويناوال دی چې د ښکلا له ډيوې يې ډېر طوافونه کړي او بيا يې چې خپلې مشاهدې ته راوستې، نو يو ښکلی او له روايت سره سم اظهار يې ورکړيدی.

له روايت نه مطلب هغه پښتني تهذيب دی، چې د اسلام له مقدس دين سره دومره ګډ شوی، چې اوس يې هر شيطان په بېلښت کې پاتې راغلی دی او که د فن خبره هم وي، خو خپل ارزښتونه له لاسه نه شي ورکولی:

لرې کړه جامونه ساقي زهر دې شي نه يې څښم
ما په محبت کې د ايمان لاره نيولې ده

ښکلا په مشاهده کې راوستل اسانه خبره او د هر چا د وس نه پوره نه ده. ماشومان هم پدې تکل وي، چې د لمر وړانګې راونيسي. زمونږ کلاسيک شاعر دغې ناممکن ((ممکن)) ته داسې نغوته کړې، چې:

د هلک په دود په لاس کې قمر نيسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ښاغلی دانش د ښکلا په تجلیَ نه بسیا کېږي، یو څه وړاندې ځي، عمق او تل ته ورښکته کېدل غواړي. ترکومه چې د شعر خبره ده، ورسېدلی ښکاري، خو دغې فاصلې ته لا ډېر تقرب د عرفان ښېپې او وزرونه غواړي:

تاسو به ملګرو له سپرلي نه دګل تمه کړئ
زه د ګل د شونډو د پرهار زړه پسې ګرځمه

یو کلتور او ثقافت هغه وخت مري، چې ژبه ومري؛ خو د ژبې مړینه سمدستي او یو ناڅاپه نه وي، په ژبه کې ملي ارزښتونه له منځه وړل د هر کولتوري یرغل ستراتیژیکه موخه وي؛ خو د ځوانانو شاعرانو تر منځ ښاغلی دانش لکه چې په شعوري ډول دې ازمېښت ته پام اړولی، که په شعر کې یې د مینې او جمال یادښت هم وي، خپل اسلامي او ملي انفرادیت نه فنا کوي، هغه چې ((حیا)) او ((جنډه)) څه ډول سندریزه کوي د اورېدلو دي:

نور که مې هېڅ هم پدې رنګ کلي کې ونه موندل
مینــه بــه در ولېــږم حیـا بـه درتــه ولېــږم
کله چـې راځــې نــو زما قـبر ته جـنــډه راوړه
ګرانــې! د دانـــش دا تـمـنـا بــه درتـه ولېـږم

د جسماني ژوند عشق تش د تاثراتو هیجان وي، په حقیقي عشق کې تاثرات، حکمت او د حقیقت احساس یو ځای وي. د فکرو تصور په وړاندې مادي هستي یا زماني و مکاني وجود محدود او تنګ دی. محسوسات یيا د معقولاتو په وړاندې یو زندان دی. شاعر د لا متناهي جمال د یوې ډېرې محدودې برخې ادارک کولی شي. ځرنګه

چې کاینات د تجلیاتو د ظهور محل دی؛ نو څه چې د ښاغلي دانش د مشاهدې په ګرفت کې راځي. هغه د ښکلا انځور ګڼلی شو:

ماتـه یـاده شـوه د چا د بارخــو اوښکه
پــر ګلـپاڼــه دا شبنم لکه جانـــان دی

د اسلامي ختیځ د شاعرۍ عرفاني اصطلاحاتو خو په لویدیځ کې د سمبولېزم په نامه ادبي ښوونځی رامنځته کړ او دا هماغه استعاره او تشبیه ده، چې الماني فیلسوف ((هګل)) یې د ختیزې شاعرۍ بوتان ګڼي؛ خو چې شعر له دې پرته نه ښایسته کېږي، نو ښاغلی دانش هم د انګور استعاره د شرابو له پاره راوړي او بیا چې یې ناروا بولي، نو په ورستوالي یې غندي، او پدې توګه یو ښکلی مذهبي او ملي روایت انځوروي:

د وطن عشقه نشې ته دې حیران یم
چې څو چنده له وراسته انګوره ښه ده

د دانش د همدې غزل یو بل بیت لوستونکي ته یو نومیال سلف ارواښاد ((خادم)) یادوي :

قلم ښه دی کتاب ښه دی په لاسو کې
خو تر دې هم کله کله توره ښه ده

پر هېواد سر ورکول خو د هر پښتون مسلمان میراث دی، دانش هم د غزا لېوال دی، خو د حمزه رح بابا غوندې جنت له هم د پښتو سره ځي او پدې شرط چې شهادت مني، خو دا نه مني چې ګنې حوره د ده له محبوبې ښخه ښکلی ده او همدا یې انفرادیت او تشخص دی:

د هېواد مینه مې ورولي غزا ته
خوږه یاره تر تا کله حوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګران دانش په شعر کې به د ګوتې ایښودلو ځای هم وي، خو زه د حیواني دماغ غوندې ځان د سلبي صفاتو نه اغېزمن کوم او د ده په یو ښکلي شعر درنه ځان ژغورم:

هغه سپوږمۍ ده چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکــه لمر، فرصت د یو بل د لیـــــدو نه لــــرو

په شاعرانه ولولو
ناګار
پوهنتون مېنه
۲۳/۸/۱۳۹۰

زړه مې زخمي دی دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

شعر د هغو غږونو د اهنګن تناسب ټولګه ده چې له امتزاجه یې موسېقي رامنځته کېږي. د شعر ژبه پر هغو غږونو روږدې ده چې له تکرار او تناسب نه یې موسېقي رامنځته کېږي دغه موسیقي وال غږونه پر خپلې خوږلنۍ د زړه له حرکت سره جوخت په سر او تال او لی کې له خولې داسې راوځي چې د اورېدونکي غوږونه خپلو اورېدو ته هڅوي او پر زړه یې سمدستي اغېز ښندي. دغه اغېز د زړه رګونه په ترنګولو راولي. د انسان په وجود کې یو پټ شور او حرکت راولي. دا شور او حرکت د ذهن پردو ته ځان رسوي. ذهن غښتلی کېږي او فکري کچه لا وده مومي. نو د شاعرانو خبرې بې اغېزې نه وي، بدرنګې نه وي او بې مانا نه وي. د زړه له حرکت سره سم داسې له خولې راوځي چې د بل زړه رګونه په خپلې ښکلا او اهنګینو غږونو په ترنګولو راولي. هغه انګوال غږونه چې اوډون او ښه یې یو داسې پټ شور او حرکت لېږدوي چې د زړه د رګونو په ترنګولو سره سره د ذهن پر پرده سیوری پرېباسي، دغه شاعري د ملت د وېښولو او لوري ورکولو په برخه کې تر بلې هرې لارې او ځواکه د ټولنې د غښتلتیا او پرمختګ لپاره اغېزمنه تمامېږي. پایله داسې اخلو چې شعر د کلاسیکوالي پر بنسټ د خوند او ژوند نوم دی. د خبرو هنر دی. د ده خواږه ارمان ارزښت لکه په ایرو کې ورک سره زر دي چې شعلې یې ځان ځلوي.

د شعر په نوم ډېرې داسې منظومې ټولګې خپرې شوي دي چې زموږ کره کتونکي یې دغه مطلق حکم ته اړ کړي چې: شعر زیات شوی، تشر ته باید پام وشي. دوی هره منظومه وینا شعر ګڼلې؛ خو هره منظومه وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر نه ده او نه د شعر غبرګ یا چوکاټ یوازې نظم ګڼلی شو. شاعري د نظم او نثر په دواړو غبرګو کې ډېره تته برېښي. موږ د اوسني نظم او نثر په غبرګ کې دګوتو په شمېر داسې ټوټې پیدا کولای شو چې هغه د شعر په ګاڼه ښکلې وي یا شعري تومنه ولري. شعر د چا نسخه او فرمایش نه مني. ځان ته په خپله یو چوکاټ پیدا کوي.

زموږ په پښتو اوسنۍ شاعرۍ کې ایله ساه پیدا شوې. موږ باید د شاعر ذهن محدود نه کړو. پرې یږدو چې شاعرانه وینا راواوروي. د ارواښاد استاد عبدالرحیم الهام په وینا شاعر اېلتې نه وایي. شاعر خوشال وي، شاعر حمید وي، شاعر حافظ وي ... د شاعر ذهن پراخ او د الفاظو جادو ګر وي. وینا یې په خپله داسې ښکلې او اغېزمنه وي چې زړونو ته په خپله لار باسي. اوسمهال موږ د پښتو شاعرۍ په غبرګ کې داسې ځوان استعدادونه وینو چې د هغوی وینا په خپلې شاعرانه تومنې او اغېز پر زړونو حکومت کوي. د دوی ګانده له هیلو ډکه برېښي. د دوی ذهن او زړه باید وهڅول شي چې خپله وینا د فکر و خیال په خوږو کې راونغاړي او له بدرنګو او ناموزونو غبرګونو ډډه وکړي. داسې څه ووایي او پر داسې ژبه یې ووایي چې د ژوند پر پاڼه خپله بڼه وځلوي او پر خپلو خوږو یې د انسان تخیلي او فکري ځواک راوپاروي او پیاوړی یې کړي.

زموږ په ځوان شعري بهیر کې یو هم د دې ټولګې ویناوال دانش دی. د دانش په وینا کې داسې شاعرانه خبرې اورو چې هغه د تخیل په پارونه او فکر په ځواکمنېدو کې ونډه اخیستی شي. د ده دغه شاعرانه خبرې او شاعرانه الفاظ داسې ذهني او عیني انځورونه وړاندې کوي چې هغه نور زموږ د ټولنې دودیز خوي ګرځېدلی دی. زموږ غوږونه او سترګې ورسره لا له وړاندې بلدې دي. خو د ده کمال دا دی چې ده په بېل رنګ او خوند کې وړاندې کړي دي. زموږ تراژیدي او زموږ د ژوند حالت هغه څهٔ دي

چې ولس ورسره بلد دي او نور یې پر وړاندې یو ډول معافیت اخیستی دی. وینې، اوښکې، جنګ جګړې، ظلم، تشدد، فساد او ... هغه وییونه او کلمې دي چې زموږ په شاعرانه او تته منظومه وینا کې خپل ځان ځلوي. د ټولنې ناخوالې او دغه تراژیدیک حالت هغه ناظم او ناثر چې تخیلي ځواک ونه لري، هغه یې داسې وړاندې کوي چې وینا یې اغېز نه لري.

شاعر همدغه حالت پر داسې الفاظو انځوروي چې هغه پر اورېدونکي اغېز ښندي او په بار بار یې لولي. زموږ مذهبي کسان او په تېره هغوی چې لا مذهبي او دیني خبرې په منظومه ژبه وړاندې کوي، ځان ورته داسې برېښي چې د پند او نصیحت خبرې یوازې دوی کوي او دا نور خوشې .... وایي. زموږ شاعران همدغه موضوعات چې ټولنه ورسره ښکېله ده، بیا تش د شعار یا موزونو خبرو په توګه نه وړاندې کوي، بلکې همدغه موضوعات د شعر په ژبه انځوروي. یوه بېلګه یې د دانش لاندې بیت څرګندوي چې په نظم کې یې شاعري کړې ده.

دا خلک پر قبرونو شمعې ولې بلوي؟
ملګرو خیر رسېږي هلته چا ته د ډیوې

شاعران د موضوع د فقر پر رنځ نه اخته کېږي؛ خو که د خولې غبرګونه یې له اهنګوال تناسب او امتزاجه بې برخې شول؛ نو د ده وینا به هم لکه تشې موزونې خبرې شي او مخامخ لورې به بایلي. دوی همدغه یوه موضوع، همدغه په ټولنه کې نورې دودیزې خبرې رااخلي او د بېلابېلو بڼو په ورکولو سره ځانته مخامخ لوری پیدا کوي. د دانش وینا که د سکالو یا موضوع په لحاظ نوې نه ده؛ خو په داسې ژبه او الفاظو یې وړاندې کړې چې رنګ یې نوی دی. بل کمال یې دا دی چې پر مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنعتونو يې ژبه نه ده روږدې کړې او نه يې پرې انځورونه وړاندې کړې دي. دلته يې بېلګې وړاندې کوو:

نه خو ماشوم يم او نه عقل دومره خام دی زما
هرې ورې خبرې ته دې پام دی زما
ژونده دا ته به هم پر ما باندې حساب يې يو وخت
چې نه معلوم در کې سهر او نه ماښام دی زما

★★★

که يو څو تنه بدرنګ له کلي وځي
زه باور لرم چې جنګ له کلي وځي
که همداسې ځان ځاني او تالان ګډ وي
جنازې به څنګ په څنګ له کلي وځي

★★★

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدايه رسي
شېخه! په ګوتو کې عادت مو د تسبو نه لرو.

★★★

سيتار راواخلئ، منګی واخلئ، ترېنه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

★★★

ورځم له هغه ځايه مې سپوږمۍ ته لاس رسېږي
دا لارې جوړې شوي دي پر غره د څه لپاره؟

★★★

د يار له لاسه تمام عمر مجازات به يې
ته دې بې درده نه شې زړه همداسې مات به يې
خير دی دونيا دې ستا اسباب د برائت نه مني

ته رسېدلی خپل ضمير ته په اثبات به يې

چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پر هر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګيله ډېره ډېره راغله

★★★

کله دې سره راته تار تار کړي کله سپين څېرې کړي
نور دې ګنډی نشم ګرېوانه ډېر دې ستړی کړمه

★★★

جانانه! تانه شکايت تر اوسه
لکه رنځور زما په سترګو کې دی
زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

★★★

له جنګه ستړي يوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

د خپل وجود قد و قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه
دا چې تيندک خورمه په لار او تاته نه رسېږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

خو کله صنعتونه کاروي؛ نو هغه هم نوي دي. د ده کمال دا دی چې دی په تشبيه کې د وجه به نوښت ته پام کوي. ځکه د تشبيه په صنعت کې ټوله ښکلا او زور په وجه مشبه، د استعارې په وجه جامع قرينه او د سمبولونو په برخه کې د شخص يا ليکوال د خپل ذهني سمبول په کارولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دی. د دانش له ژبې دغه یو څو صنعتونه وړاندې کوو، چې په خپل نوښت ځان راښيي:

موازې کرښې یــوو نقــطه د تقــاطع نــه لرو

زه او جــانــان یــو بل تــه لار د رسېدو نــه لرو

★★★

نــه شــور کوې نه کلی خبــروې نــه دومره ژاړې

ته ماغونــدې نــه اوښکې تویوې نه دومره ژاړې

★★★

پــه شهیــدانــو داسې ښکلې شوې زمــوږ هدیرې

بس لــکه یــو یــو چــې غمــی پــر ځمکه ولــګوم

★★★

د دانش د شاعرۍ خوږلني یوه په دې کې هم نغښتې چې لفظونه یې داسې پر اهنګوال مزي پېيلي چې ژبه یې روانه او د غږونو له تناسب او تکراره یې ښکلې موسیقي رامنځته شوې. لکه په لاندې بیت کې د «ډېرو» تکرار، د «و»، «ړ»، «ډ»، «ې» غږونو تکرار د شعر موسیقي رامنځته کړې:

د ډېــرو پر مــزار بانــدې و خت بلــې کړې ډېــوې

پــه ډېــرو مقبــرو بــانــدې خوره شوه لــوېټه

شعر د خبرو او کلمو د اوډون هنر دی. دغه خبرې او کلمې کله په داسې ښکلو ترکیبونو کې وړاندې کېږي چې پر معنوي ارزښت سربېره ښکلاییز ارزښت لري. په شعر کې حسي او ناحسي کلمې کله ناکله داسې ترکیبونه رامنځته کوي چې په شعر کې هغه ډېر د پام وړ دي او په تخیل پارونه کې ډېره ونډه اخلي. د دانش په شعر کې ځای نا ځای د حسي او ناحسي کلمو اوډون تخیلي ځواک څرګندوي او د لوستونکي

خیال راپاروي. لکه په لاندې بیت کې چې خندا او زړه یو بل ته غاړه باسي. خندا یوه ناحسي او زړه حسي ده. که څه هم حسي کلمې تر ناحسي د لیدونکي یا اورېدونکي تخیل او احساس ډېر راپاروي، خو دلته خندا د زړه حسي کلمې له رنګه رنګ اخستی، لوستونکی او اورېدونکی د خندا ارزښت ته د زړه په ارزښت قایلېږي، ځکه هغه خندا چې د زړه له تله وي، هغه خوږه او ښکلې وي. دلته د تشبیه نوښت په دې کې دی چې مشبه حسي او عقلي او مشبه به هم حسي او عقلي راغلې:

لکه غوټۍ چې شــي موسکۍ سپرلي ته غاړه ورکړې

داسې مې ستــا هــره خــندا زړګي ته غــاړه ورکړې

په دې ټولګه کې پر هنري ارزښتونو او ښکلا سربېره داسې انځورونه هم تر سترګو کېږي چې هغه پر سترګو د ځینو کمزوریو له امله خواږه نه برېښي او یا سترګو ته اوبه نه ورکوي. لامل یې دا دی چې دانش کله ناکله په لوی لاس کلمې په داسې مصنوعي رنګ رنګولي چې طبعي رنګ یې ورته خړ پړ کړی؛ خو مصنوعي رنګ یې کومه ځلا او ښکلا نه لري. ځینې غږونه یې په اهنګواله برخه کې یو له بله سره اړخ نه لګوي. یوه مسره یې په یوه اهنګ کې ده او بله یې بیا په بل. دغه د اهنګ ټکر د شعر ښکلا تته کړې، دلته ژبنی درووندوالی شته:

نور کــه مې هېڅ هم په دې ړنګ کلي کې ونه موندل

مینــه بــه درولېــږم، حــیا بــه درتــه ولېــږم

★★★

ستا ستــرګې چــې شي پنــاه لــه سترګو مــې

ورکــه شـــي اشنــا رڼــا لـــه ستــرګــو مــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دانش شاعري مخ په پخېدو ده. کومې کمزورۍ چې د ده په شاعرانه وینا کې اوس مهال تر سترګو کېږي، دا ډېرې تتې دي. د دانش له شعره داسې ښکاري چې د ده پر ذهن د لنډیو سیوری هم غوړېدلی دی.

لنډۍ یې لوستي له لنډیو سره مینه لري، په تلوتلو کې دانش ته د خدای له درباره د ښه شاعرانه سفر غوښتنه کوم او خپلې خبرې د ده پر هغه بیت راټولوم چې د لنډۍ له رنګ یې یو څه رنګ اخیستی دی:

زړه مازیګر دی یاره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که دانش مړ شي؛ نو جانان به درته څوک وایي؟

خدای دې نه کړي.

ازمون

۲۰۱۱/ ۱۲/ ۲۱

جلال کوټ

سفر به دیار احساس

اینجا اشک با شوق و احساس در هم آمیخته شده... اینجاه احساس می شود که قلب درتب و تاب در هوای غبار آلود سینه در تپش است.
اینجاه چقدر حسرت است که ساعت ها نا گفته های دلت را برای محبوبت با زبان احساس در روشنای شمع که شعله اش میلرزد، میخندد، میرقصد، و هم گریان است بیان کنی و هیچ مانع نباشد.
محمد نادردانش به عنوان شاعری پویا کلیات آشعار وی در وصف حال و بیان احساسات فردی و شخصی او دیده میشود. آشعار عارفانه، فرا گیری گرایش ها و اندیشه های درونی شاعر و سروده ها با موضوعات اجتماعی، ادبی، عاشقانه، و گاه رواشناختی است، گاه تاریخ گرا و گاه حماسی،گاه تغزلی و گاه ظنزآمیز و گاه ترکیبی، آشعار فهم ساده و زبان شعری دارد، دانش از زبان و قدرت شعر در ابراز عقایدش بهره می گیرد. و هم در عرصه زبان و بیان شاعرانه، به پختگی و درخشش فزون تر دست یافته است. دانش برخوردار از آگاهی پیشروی شعری و ترنّمی استوارتجربه شعری امروز توانسته میان واژه و آرمان، و میان هنر پل بزند، آشعار وی بیانگر احوال و افکار و نشانگر اندیشه و عاطفه وی است که در تمامیت مجموعه او جاري است، و سیمای روشن از شعر اش ارائه داده است، قدرت بیشتری در بیان دارد با لطافت و پختگی افکار از این مرحله گذاشته و خود را از بند احساسات فردی رها کرده به مسائلی پرداخته که جامعه به آن نیاز دارد در این

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرحله سعی نموده به واقعیت صورت شاعرانه بدهد، ،در قطعات دلنشین و زیبای خود به توصیف احساسات لطیف خود مهارت خاص بخرچ داده است. دانش از جمله شاعرانی است که مسائل اجتماعی را با زبر دستی خاصی به قالب شعرونظم ریخته است، تعبیرات و اصطلاحات او ساده و عامیانه است،گاهی شعر وی از شدت روانی به صورت یک مکالمه دلنشین و زیبا مجسم میشود، آشعار اش رابه صورت عام فهم در آورده در قطعات وی به خوبی صدای نفس کشیدن و فریاد زدن حس میشود یک شگفتی برای مخاطب می‌سازد که روح آن را درگیر خود می‌سازد، مثل صدای آبی در جویی بار که گاه باد می‌آید و این صدا را با خودش می‌برد و گاه نزدیک گوش ماست،از احساس جانب مقابل الهام گرفتن و یا هم نوشتن شعر از احساس مونث، به نظر میرسد زنده گی واقعی خود را محتاطانه تمثیل کرده.

به نظر می رسد، نظم ذیل با تجارب عاطفی شخصی شاعر سرو کار دارد، جنبه های عاطفی بر آشعار سنگینی میکند به طوری که به روایت ارتباط به ظاهر ناکام بین شاعر و معبود اختصاص یافته به طوری که از لابه لای این آشعار به جزیات این ماجرای عشقی پی برد که شاعر صادقانه آن را با مخاطب خود در میان گذاشته، و از درد فراق چنین می سراید:

ته د رنګونو رڼاګانو د ښار
زه د لوګو او د لمبو د کلي
نه زما زړه ستا څراغونه غواړي
نه ستا په زړه کې شته ارزو د کلي
پوهیږم تانه هیره شویده اوس
« اکو بکو سر سینکو » د کلي

قطعه :دیگر، ترجمانی از حس عاطفه و اندیشه عشق و زندگی را تصویرمی‌کند چنین است، لذّت از مهتاب از امواج پر از لطف دریا از ریزش کفآلود و خروش یك آبشار زیبا . نگاه چنین موجودی به زیبای های طبیعت می نگرد، زبان شعری به بیان احساسات و سردون اشعار رومانتیک موضوع غیر معمول و تبو در جامع نیست.
به عنوان مثال:

که ته اور شې که لمبه درغاړې وځم
زه وېرېږم نه، راځه درغاړې وځم
تا ته نه درځي هېڅ چل د پخلاینې
هر ځل زه له تا سره درغاړې وځم
زما سترګو کې دې خپل تصویر لیدی شې
بختورې! ایینه درغاړې وځم
زنده ګی نه مې زړه تور دی مرګه راشه
نن په خپله اراده درغاړې وځم
ساقي! تا نه چا لپاره غاړه اخلم
پیمانه په پیمانه درغاړې وځم
دانش چا سره دردونه خپل شریک کړم
بله نه لرم چاره درغاړې وځم

دانش در قطعات که نغمه شادي را از یاد برده و اینك بر باغ بی‌برگ و برش نوحه مي‌سراید پس عجیب نیست که شاعر به جان اندوهگینش چنین غمي بنشیند و بر بخت خویش و در راه ماندگي‌اش مرثیه ساز کندبا دل آزردگي مي‌گوید: همچنان ستمها و جنایتها، و باجها و تاراجها جاري است که خود را ناگزیر از تلخي و تلخ گویي مي‌بیند چرا که بالیده و پروردهٔ باغ ناکامي و تلخ کامي است؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغي كه خاكش را ـ چه بسيار ـ به خون فرزندانش كشيده‌اند؛ خاك سرزمينی كه درازناي تاريخش چه رنج‌ها كه نديده... چه دردها نكشيده:

له ماښامه تر سهاره، خلک تښتي
هم له کلي، هم له ښاره، خلک تښتي
خدايه بيا مو څه افت په وطن راغی
بيا له کوم يوه ښاماره خلک تښتي
چا ترې ټولې ځانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بر کلي له چيناره خلک تښتي

شعري كه گاه با خواندنش تلخی ستم وآوارگی در هر رگمان جاری ميشود.

در اين شعر شاعر چنان غرق در تصورات شخصي خود شده. از قابليت تعميم پذيری غافل مانده است، و شعراش مانند جزيره ای در ميان تاريکی به مخاطب ميرسد، در اين موقع مخاطب هيچ راه ورود به شعر پيدا نمی کند و سرگردان راه باز گشت پيش ميگيرد، شعری که خصوصی بودن آن می توانست مخاطب را وارد فضای جديد بسازد, نگاه متفاوت و چند زبانی را در شعر خودش به کار برده است.

ژړل مې يو سړي نه ګيله ډېره ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګيله ډېره ډېره راغله
بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګيله ډېره ډېره راغله
چې زه دې مخ ته ځير شم ، نو دا شړک شي چې را پريوځي
جانانه ستا پيکي نه ګيله ډېره ډېره راغله
چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګيله ډېره ډېره راغله

ګيله له خپلو کيږي خو دې خپل زړه ته حيران يم
چې څنګه يې پردي نه ګيله ډېره ډېره راغله
زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګيله ډېره ډېره راغله

بايد به عرض برسانم:

به اندازه فهم و برداشت خود در اين مورد اظهار نظر نمودم. قضاوت بشتر را ميگزاريم به شخصيت های مسلکی و صاحبنظران.

به اميد موفقيت های هر چی بشتر تان در تمام امور زنده گی، و چشم براه دست آورد های تان در آينده کامگار باشيد.

با عرض ادب

مژده منصور شهر کولن جرمنی

۰۹,۱۱,۲۰۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ګلابه راته ګران دی یو سړی

د شاعرۍ منشاء او خټه خامخا مینه او عشق وي، زه خو د شعر قوت او بې قوتي د شاعر د مینې په قوت او بې قوتۍ پورې تړم. سمه ده چې د استادانو له ویناوو سره سم به مراقبه، مطالعه او مشاهده د شاعر د شاعرۍ ملا ورتړي؛ خو زه وایم چې د هر ناروغ نالښت د هغه په ناروغتیا پورې اړه لري. د غاښ درد ډېر وي؛ خو د ګوتې زخم هومره نه خوږېږي، نالښت یې هم همداسې درواخلئ.

که موږ شاعري له درده راپورته شوی نالښت وګڼو؛ نو بیا د شعر له تخنیکي چوکاټونو وراخوا په شاعرۍ کې ښه او ناښه نه شته، څوک به څه ډول د ډېر درد، د ډېر نالښت ستاینه وکړي او د لږ درد، د لږ نالښت، نه.

خبره په درد کې ده، زما په سترګو کې ستا د زړه له درده راپیدا شوي نالښت سره ځکه اوښکې پیدا کېږي چې دا درد پر ما هم تېر شوی دی یا ترې همدا شېبه دردېږم، زه دې نو شاعرۍ ته ښه نوم ورکوم، د هغه بل د غوږ له درده راپورته شوی نالښت ما ځکه نشي اغېزمن کولای چې تر دې دمه مې دا ډول درد نه دی لیدلی؛ خو

خدای مه کړه چې زه دې د هغه پر درد و نالښت وخاندم او شاعرۍ ته دې یې «ناښه» نوم ورکړم، که ورکوم یې زیاتی ورسره کوم.

محمد نادر دانش مې له نادرو یارانو څخه یو دی، زه یې تل د دردونو نالښت ته اوښکې تویوم، هغه هم هر وخت زما له وی وی او چیغو سره خپلې اوښکې یو ځای کوي، ما ورته یو مهال لیکلي ول چې:

کټ مټ مات زما په شان دی یو سړی
تــر ګلابــه راتــه ګـــران دی یو سړی

د هغه له زړه هم کوم ځای ماته دغسې یوه خبره راوتې وه، موږ دواړه پر یو بل ځکه ګران یوو چې زه د دانش په څېر مات یم او هغه زما په څېر، نو دواړه یو د بل شاعري یو د بل د زړونو له غږ سره سمه ګڼو.

ما د دانش شاعري ډېره لوستې؛ خو خپله دانش مې کم، د دانش کمې لوستنې هم دی پر ما داسې زده کړی دی لکه د لومړي ټولګي الف انار، ځکه دی هم د خپلې شاعرۍ په څېر روان، ساده او ښکاره دی، دی او د ده په پوستکي کې دننه لالهانده شاعر دانش یو ډول دي.

دانش په خپله شاعرۍ کې د جانان او دوران په دواړو غمونو غمېدلی، هغه به په دې دواړو غمونو کې څومره خوند لیدلی وي چې وایي:

مرغکۍ مــې د زړګي رنځـــوره ښه ده
زنــده ګي تر یــو حــد مجبـوره ښه ده

که تاسې غواړئ له مینې او عاطفې څخه جوړ دغه دانش ښه وپېژنئ؛ نو د نور ټول کتاب تر څنګ یې د پورته بیت غزل د زړه له کومې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غور ولولئ، وبه وينئ چې دانش پر جانان ، قام، وطن، علم او ښکلا او رڼا باندې څومره مين دی، چېرته ولاړ دی او څه وايي؟

د دانش شاعري د هغه له قامت څخه ډېره دنګه ده، دانش لړه شاعري کړې ده؛ خو د خپل زړه غږ ته يې غوږ ايښی او بيا يې هماغه غږ ته د الفاظو جامې ورکړي دي. هغه په دې کار کې په چا پسې نه دی تللی، بلکې د خپل زړه په غږ پسې تللی دی.

تر ما پورې، زياتره شاعران چې کله د ګېډې د دوزخ د ډکېدو غم پر سر واخلي؛ نو له شاعرۍ ورو ورو لرې کېږي؛ خو زموږ د دانش کمال دا دی چې په باد و باران، سفر او حضر کې شعر ليکلی شي او ليکي يې. زه مې خپل ورور او د هغه شاعرۍ ته د اوږد ژوند لپاره د لوی رب دربار ته لاسونه لپه کوم، هغه ته دې ډېر مبارک وي چې موږ او تاسو يې (د ډېوې رڼا) ته کېنولو.

درناوی
هجرت الله اختيار
جلالکوټ

غزليــز مجمر

د سندريز ماښام او چاودلي زړه نه وروسته، د شعر او ادب مينه والو لوستونکو سره د ډېوې رڼا ته مخاطبېږم، د سلامونو او نېکو هيلو پر ځای ورته يوه خوږه او په ولسي لهجه ماموره ډالۍ وړاندې کوم چې د تخيُل له ښه راټوله شوې داسې غنچه ده چې د شعر او ادب د هنر هر لوستونکی په کې د خپلې خوښې او طبعيت ګل موندلی شي؛ خو دا ځل خپلو درنو مينه والو ته په يو غزليز مجمر کې د ډېوې رڼا ړدم، چې د يو ځوان او هڅاند شاعر دانش ليکنه ده.

دانش په خام عمر کې پاخه خيالونه رانغښتي، د خپل فکر او خيال غزونې يې ډېرې په مهارت د شعر نهايي پړاو او تړاو ته رسولي او د شعر تعريف يې واقعيت ته تسليم کړی، چې شعر هغه موزون کلام دی چې د خپل حقيقت او واقعيت په بنياد په زړه او ذهن چک ولګوي او لوستونکی په صحنه کې واقع کړي، هغه که حماسي وي، که عشقي او يا هم د فلسفې او تصوف نړۍ وي.

دينداري، تقوا، توخه درسره واخله
ممکن نه دي تلل جنت ته بې اسبابه
دا نړۍ بوله په مثل د سراب
تنده نه ماتېږي هېڅ وخت له سرابه
په يوه شېبه پيدا او هم پناه شي
د ژوندون مانا لږ زده کړه له حبابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر لوستونکو ته د عالم کاینات د هر نعمت ذکرکړیدی او له ذکر سره سره یې د اخرت او په اخرت کې د نعمتونو او د هغه د حساب کتاب اشاره کړېده او په ژوند یې هېڅ باور نه دی پریښی او واقعاً باور پرې په کار هم نه دی او ژوند یې صرف د حشر میدان دپاره د توخې وسیله ګرځولې خو په دغه لنډه ګنډه ژوند کې یې انساني عطایف او لطایف له نظره نه دي غورځولي او مینه یې د ژوند په ختڅه کې په هنر اخکلې او د امید او درمان رنګ یې پرې ډېر په شوق شیندلی، د تصور مصور یې د خط و خال قلم له ذوقه ډک کارولی. چې د سینګار ببلګې یې تاسې ته مخې ته ږدم او د شعر او ادب مینه مو پرې ماتوم:

پـرهـر پـرهـر زړه مـې ټـکور غــواړي
لېـونی! ستــا د شونــډو اور غـــواړي
وصـــال دې یـــو رنګه لمبه لمـــبه کـړم
فــراق دې بــل شـــان یـاره زور غــواړي

★★★

له مرګ سره اشنــا کړمه ، له ژونـد سره اشنــا کړم
ستا سترګو زه د زړونو له پیوند سره اشنــا کړم

★★★

دانــش لار د یار په سترګو بانـدې ګـوري
دا رڼـا تـر بـــلــه هـره نـوره ښه ده

★★★

عشــقه ! نــالوستی یم ، مــا ستا سیپــارې نـه دي لوستي
خطــاء به کېــږي اشنــا ما سیپــارې نـه دي لوستي
پرېـــږده چې ولـولم د سترګو د کتــاب پــاڼـې دې
ډېـره مـوده وشـوه ما دا سیـپارې نـه دي لـوستـي

زمــا د کانــي زړه نـــه کـرکـه کېـــږي
زه پـــه سینه کې زړګــی مـــوم ساتـــم
جـــانان مې خـــوي د ماشومـــانـو کوي
زه بـــه تـــر څـــو زړه د ماشـــوم ساتـــم؟

★★★

ډېـــره مــې **دانــشه**! د لاسا کــړه خـــو
مـــره دې شي جـذباتـو کې دا نـــه راځي

خو شاعر په یو شعر کې په نازکه ژبه خنډینه ګیله له خولې ایستلې ده خو چې دا ګیله یې د کوم امید په طمع په زړه کې غولغُله او په اورینه حساسه کې له خولې وتې چې منفرد او جداګانه جذبات غواړي. د شعر مرکزي هسته په کوم مدار څرخوي که دا یې په ډاګه کړې وای؛ نو ښه به وای ځکه چې د خیال نا وکی، خو یې په جذباتوکې واقع ده هغه په مرور حالت کې ده او که په نازنینه ادا کې په کومه صحنه کې چې دلاسا ضروري شي؛ نو هغه صحنه حتماً جذباتي شي، دلاسا او جذبات پر یوه وخت فضا منفي اثر ته وړي، خو دلته مثبت دی. شاعر خپله اعتراف کړی او لوستونکي یې په انحراف کې پرېښې دا هم د ډیوې رڼا ته سوری دی، شاید شاعر دغه سوري ته د جذباتو اظهار غوښتی وي خو بریالی شوی نه دی، ځکه یې بې دریغه ښېرا له خولې وتې چې مره دې شي جذباتو کې دا نه راځي؛ خو ډېر زر یې خپله ګیله بېرته اخیستې او په وصال دومره باوري شوی دی، چې د زمانې د ناخوالو هېڅ پروا یې نه ده کړې او نامنونکي هجران ته یې په زغرده د مبارزې اخطار اعلان کړی:

هجـره! که ستا ترخې شېبې مو تر مرګي ورسی
نــور بــه دې څــومره پــوروړي او باقي پاتــې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې او محبت په لار کې یې اغزن هجران ډېر شاته پرېښی او په تادۍ تادۍ یې ځان د عشق منار ته رسولی او هلته یې د عشق په ګل ورین ثاني جنت کې خپل سکون موندلی او بې واکه یې نامرادۍ ښېرې له یاده ویستلي او خپل مقدس مرام ته یې رجوع کړې او په وفا یې ایمان څرګند کړی.

د اغـزیـو خـوا ته تم لکه جـانـان دی
پـه دې بـوټي کې ګل سم لکه جانـان دی
لاړم ورسېـدم عشـق کې انتـها ته
د جانـان غم راتــه هم لکه جانــان دی

شاعر که له خپل فشار سره سره د لوستونکو فشار په ګیله منو خاطرو په غمیزو صحنو اعظمي درجې ته لوړ کړی، نو بېرته د صداقت او وفا په خوږو او د محبت په صحنو او د هغه پر اعتراف له تریخوالي ویستی او په ډېر مهارت یې په پرله پسې شعر نارمل او معتدل حالت ته راوستی او قناعت یې اول خپله کړی او بیا یې لوستونکي ته ورکړی. داسې بریښې چې ښاغلی شاعر په خپله هم د الفت د تېغر په پېڅکه ناست او په یوه وخت له نشیب و فراز سره مخامخ دی خندا او ژړا یې غبرګه ده:

چې پـه راتلو کې یې د تـلو نـښې دي
دایې خنـدا که د سلګو نـښې دي
په دانـش غم او ښادي ګـډه راغله
ځکـه یـې ورکې د لیمو نــښې دي

دا حالت د دې ښکارندوی دی چې دانش صیب د نازک مزاج او نري زړه خاوند دی خپلې سل ګیلې د یار په یوه خندا هضموي او له خولې یې نه وباسي نو ځکه ورته وایم چې:

کله کانې غوندې کلک شې کله ګل غوندې رژېږې
عجب خوی دې دی دانشه چې په ټوکه ام خپه کیږې

خو شاید علت یې دا وي چې په یوه وخت کې په یوه سینه کې دانش دوه زړونه ساتلي چې په یو زړه کې د یار مینه او په بل زړه کې د وطن او قوم مینه پالي. دا پالنه حتماً زور غواړي خو دانش په کوچني عمر کې پخې مینې ته اراده کړې او انصاف یې هم بد نه دی؛ ځکه که د تخیُل او تصور پر محور یې د ارمان ناوکۍ نازولې او انساني اکرام او احترام پېرزوینه یې پرې کړې نو له وطن سره د مینې ناوې یې بې پوښتنې نه ده پرېښې او د خیال په رنګین قلم یې غبرګې ناوې ډېرې ښې سینګار کړي، که په انساني مینه کې په اکرام او احترام قایل دی همدغسې د وطن په مینه کې د ولس په پیوستون او ویښتابه یقیني دی د خاورې سالمیت په یووالي او اتفاق کې ګوري د مینې او خلوص وېش یې مساویانه دی:

که یـو څـو تنـه بـدرنـګ له کلي وځي
زه باور لـرم چـې جنـګ له کلي وځي
که بې ننګـو ته مـو خپلې سیمې فرش کړئ
پښتنو! ستاسې به ننـګ لــه کلي وځـي

یا دا چې:

متـــــې راونغاړۍ امـــو نه اباسینه پـــورې
له هر یو کانې نه د خپلو وینو رنګ پورتـــه کړئ
قـلم ښــــه دی کـتاب ښـه پــه لاسـو کـې
خـــو تـــر دې هـــم کلـه کلـه تــوره ښــه ده

★★★

کـه د خپـل وجـود بقا غــواړئ ملـګرو
دښمنـانــو بانــدې مور تل بــوره ښــه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مې سينه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نه يم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

خو د سولې پيغام هم زمزمه کوي او خپل ولس د جنګ او نفرت له اوره لرې ساتي:

له جنګه ستړي يوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

پــه شهيدانـــو داسې ښکلې شوې زموږ هــديرې
بس لکه يــو يــو چــې غــمی پــر ځــمکه ولګـوم

لکه څرنګه چې شاعر د خپل دود او دستور په درنو کانړو د تخيُل او وطن مينه تللې ده همدغسې يې د نوي نسل د ذوق خيال هم ساتلی او د شعر په دنيا کې يې ازاد شعر سره هم انصاف کړی او له پامه يې نه دی غورځولی خو هغه لذت او لطف چې شاعر په ولسي او دوديزه شاعرۍ کې مومي په ازاد شعر کې نه دی موندلی خو د ټولنې د ځوانې طبقې خاطر پرې ګران دی او د دغه صنف سره يې هم اشنايي ښودلې ده او په ټګ ټګ کې يې مخ ورګرځولی او د ذهن تر نيوکې يې ترې څه رااخيستي چون د دا نش د شعري ټولګې بحث دی خو د نثر په ډګر کې هم جلوه ګر دی او د نثر ليکنې کمال او جمال هم لري د وعدې په نامه د ده د نثر بېلګه ده چې په تمثيلي ډول د يو سندريز سريال په شکل د خپلو مينه والو د ذهن د تسخير په منظور يې ډالۍ کړې، نورې ليکنې هم لري او لګيا دی قلم يې ګرځندی او ذهني ذوق يې ژوندی دي. په يوه وخت له لوستونکو سره سره د اورېدونکو په ذهن هم قبضه اخلي. د دانش د شعر خاصه ښکلا او کمال دا هم دی چې شعر يې موسيقيت لري، هغه يې که

غزل وي، رباعي، چاربيته، نظم او که ازاد شعر او هر شعر چې موسيقيت ولري هغه تل پاتې وي او زر له مينځه نه ځې تل د خلکو په زړونو او ذهنونو کې ناست وي. زما ياد شي چې دانش د شعر په توده ځمکه لومړني قدمونه ايښودل نو شعرونه به يې ماته ښودل ما به له نظره تېرول يوه نيمه نيوکه به يې داسې کړې وه، چې ډېره پخه نښه به يې ويشتلې وه، چې د ډېرو پخو پخو شاعرانو د برېږې لاندې به پټه وه، زه به حيران شوم چې دانش په ابتدا کې د دومره ذهين او محلل احساس خاوند دی دا به په انتها کې کوم حدود احاطه کوي واقعاً چې دانش زما له اټکل سر سم په يو وخت کې په دواړو ډګرونو کې وځلېد چې هغه يو د نثر ډګر او بل د شعر شايد زما دغې اټکل سره د نقد وارثان اتفاق ونه کړي خو زه ورته په ډاګه وايم چې مه چلوئ د تعصب لينده پريدئ چې د خيال کوترې د خپل پرواز وزرې د ابتکار او تخليق په ګل ورينه فضا کې پرانيزي پريدئ چې سپرلی ګلونه وغوړوي او په ټول چمن کې د تخيُل د غنچو رنګونه وشيندي. د تعصب پر ځای له هڅونې کار واخلئ، تر څو هر دردمن د پښتو شعر او ادب خوجين ته د ذهن له رشې نه څه مېوه ورواچوي او هغه مقدار خپل کړي چې د نړۍ نورقومونه پرې وياړي او فخر کوي.

ځان ته من او بل ته پاؤ ښه نظر نه دی
د انصاف تله په لاس قضاوت ګرې
که د نقد په وجه زړه د مين مات کړې
يې به لوړ لکه چينار خو بې ثمر يې

خو زه به د نقد د وارثانو له قصده د دانش د ارمان او تخيُل ناوکۍ ته په ډاګه وايم اوګواهي به ورکوم چې ستا د حصول لپاره يې هلې ځلې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي شبګیرونه یې کړي دي د تفکر ستوري یې په مقایسوي جنګ وروستي سپوږمۍ سره یې عداوتونه کړي او د هغه له رڼا نه یې نور اخیستی ستا د سینګار لپاره او په جار جار به ورته وایم چې:

ستا د یادونو میلمستیا یې ډېره ښه کړیده
تمامه شپه ورسره ناست ؤ د ډیوې رڼا ته
که ستا د مینې خاطر نه وای په دانش باندې ګران
لېونی نه دی چې کیني دې بې اثرې رڼا ته

نو قدرمنو او زړه ته رانږدې د شعر او ادب لوستونکو مینه والو ما خو د دانش د ډیوې رڼا ته ډېر څه وموندل او اوس وار درکوم تاسې ته چې تاسې هم د ډیوې رڼا ته کینئ او د خپل طبعیت د زړه او ذهن د ذوق بېلګې په کې ومومئ دا تاسې او دا مو د ډیوې رڼا.

په ټوله ادبي پښتنه مینه

ډاکتر عبدالقدیر پښتونمل

ننګرهار جلال اباد

۱۳۹۰-۱۰-۱۰

د ډیوې رڼا ته!

درنو لوستونکو! د ډیوې له نوم سره ټول اشنا یو، ډیوه مو لیدلې ډیوه مو کارولې او اوس هم کله نا کله د ډیوې زړه راښکوونکې رڼا ته کینو. ممکنه ده ډیوه ونه توانیږي چې تر ډېره تیارې رڼا او تر ډېرې له مینځه یوسي، خو په خپلې تتې رڼا د نور او تیارو تر مینځ توپیر په ډېره ښه توګه په ډاګه کولای شي، دا رڼا که هر څومره لږه او تته هم وي خو زړونو ته ډېره روښنایې ورکولای شي. زمونږ په ټولنه کې د شهیدانو پر مزارونو خلک ډیوې بلوي، همدا ډیوه په کورونو کې هم بلیږي، ډیوه د علم او پوهې سمبول هم دی او ... ما هم له کوچنیوالي څخه تر اوسه ډېرې شپې د ډیوې رڼا ته رڼې کړې، د همدې ډیوې تتې رڼا ته مې د سپین کاغذ پر مخ ښایسته ډېرې کرښې د شعر په نامه کښلي دي.

زه د دې شعري ټولګې ((**د ډیوې رڼا ته**)) په اړه خپله د ښه او ناښه قضاوت نه کوم او نه دا وایم چې شعرونه مې راڅخه ورک ول، دلته ول، هلته ول، نه مې غوښتل چې چاپ شي او ... دا حق لوستونکو ته ورکوم؛ ځکه حق یې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو چې همدا شېبه مو د ډیوې تتې رڼا ته لیکل شوې ټولګه په لاس کې ده، تر بل هر چا ښه نظر څرګندولی شئ، زه هم له تاسو هیله لرم چې د دې کتاب له لوستلو وروسته خپلې مشورې او نېک نظرونه له ما ونه سپموئ، ښایي په دې کار تاسو هم له هغه کسانو شئ چې تر دې مهاله یې زما لاس نیوی کړی او تر ډېره یې په دې ډګر کې له ښوییدنې ژغورلی یم .

خوږو لوستونکو! د ډیوې په دې تته رڼا کې ښایې له یو نیم داسې شعر سر مخ شئ چې د مستۍ او شوخۍ رنګ به پکې له ورایه ښکاري، زه له تاسو ښاغلو او اغلو مخکې تر مخکې بښنه غواړم، دا چې دا یو نیم شعر ما ډېر پخوا لیکلی؛ نو هیله من یم چې زما د عمر د غوښتنو او تقاضو په نظر کې نیولو سره راته بښنه وکړئ او په دې شوخۍ مې ګرم ونه بولئ.

له درنو استادانو هر یو استاد فضل ولي ناګار، استاد لعل پاچا ازمون او ښاغلي ډاکتر عبدالقدیر پښتونمل څخه د زړه له کومې مننه کوم چې له ډیرو بوختیاوو سره سره یې بیا هم زما پر کتاب د خپل اند خواږه ولورول؛ سریزې یې پرې ولیکلې او ماته یې د شعر و ادب په ډګر کې د وړاندې تګ ډاډ راکړ.

ښاغلی هجرت الله اختیار او اغلې مژده منصور هم د مننې حقدار ګڼم، چې په ډېره مینه یې پر کتاب لنډې؛ خو خوږې لیکنې وکړې، له ښاغلي اختیار څخه به یوه ځانګړې مننه د کتاب د پروف د کتنې په پار هم وکړم ښېرازه دې وي. د یار خپرندویې ټولنې له مسول ښاغلي رحمان الله بهیر څخه هم نړۍ مننه چې کتاب یې ډیزاین کړ

ښایسته پښتنې یې ورته جوړه کړه؛ او د خپریدو چارې یې په خپله غاړه واخیستې.

محمد فاروق دیدار بیا هغه څوک دی چې هڅونې او لاس نیونې یې زه د دې ور کړم چې دا دی نن ستاسو مخې ته د ډیوې رڼا ږدم، له ښاغلي دیدار څخه په مننه نه خلاصیږم او نه یې د خوږې ملګرتیا پور پرې کولی شم؛ ما به په لومړیو کې هم خپل شعرونه تر هر چا دمخه دیدار ته ویل او اوس هم له لیکلو سره سم یې د دغه خوږ ملګري تر غوږونو رسوم ، دیدار هغه څوک دی چې زه یې د شعر له ښایپرۍ سره یارانې ته و هڅولم؛ له ستر څښتن جل جلاله څخه ورته د اوږد او سوکاله ژوند غوښتونکی یم .

په تلو تلو کې غواړم چې له هغه انسانه هم مننه وکړم ، چا چې وخت ناوخت درد راکړی، تر سهار یې د ډیوې رڼا ته کېنولی یم، د پرهرونو څریکې مې کړیکې شوې، بیا ترې په منظوم ډول د شعر په نامه یو څه جوړ شول او اوس د یوې شعري ټولګې په بڼه ستاسو په لاسونو کې دي. زه یې د تېرو احسانونو پوره وړی او په راتلونکې کې هم ترې د دا ډول حاصلخېزه درد او غم غوښتونکی یم.

نور نو نه غواړم چې دلته راسره تم شئ ، په ډېره مینه مو د هغې ډیوې رڼاته بولم چې ما ورسره شپې سبا کړي، په دې هیله چې له لوستلو یې خوند واخلئ او زړه ته مو لار وکړي، دا تاسو او دا هم د ډیوې تته رڼا.

په شاعرانه ولولو
محمد نادر دانش
جلالکوټ خپله مېنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نوم غواړم پناه له دې عذابه
الله نه یم د دوزخ د اور له تابه

دا نړۍ بوله په مثل د سراب
تنده نه ماتېږي هېڅ وخت له سرابه

په یوه شېبه پیدا او هم پناه شي
د ژوندون مانا لږ زده کړه له حبابه

دینداري، تقوا، توخه درسره واخله
ممکن نه دي تلل جنت ته بې اسبابه

ورځ د حشر الله خپل په عدالت کې
دانش مه کړې مخ تورن او لا ځوابه

موازي کرښې یو نقطه د تقاطعُ نه لرو
زه او جانان، یو بل ته لار د رسیدو نه لرو

هغه سپوږمۍ ده، چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکه لمر فرصت د یو بل د لیدو نه لرو

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته، چې اوښکه پر ښو نه لرو

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدایه رسي
شېخه! په ګوتو کې عادت مونږ د تسبو نه لرو

دانشه! زه او جانان،خدای شته چې تر اوسه پورې
اظهار د مینې په څرګندو کلیمو نه لرو

١١/٧/١٣٩٠ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د مینــې اراده نــه وه، جـانـــانـه!
او زما بـلـه چـــاره نـه وه، جـانـــانـه!

زما زړه تــه، تـه لـه هرې لارې راغلې
خو ستا زړه تـه دروازه نـه وه، جانـانـه!

ستا بــه سترګې خوبــولې شوې او مړې شوې
لامړه شوې به ډیوه نه وه، جانـانـه!

زما سترګو تــه راګوره ځان سینګار کړه
درسره کـه ایـېـنه نـــه وه، جـانـــانـه!

په **دانش** دې دغه پاتې ژوند حرام شي
کـه یې مینـه تاسره نـه وه، جـانـــانـه!

۱۳۹۰/۱۲/۱۵ جلال اباد ننګرهار

نـــه خو ماشوم یـــم او نه عقـل دومره خـام دی زمـا
هـــرې وړې وړې خبـرې تـــه دې پـــام دی زمـا

تـه پـــه غلـــطـــه یـــې او ستـــا هـره ادعـــا ناحقـــه
زه چې منـم در سره خـدای کړی نـــاکـــام دی زمـا

ښکلو نه کرکه لـرم خدای شته چې ډیر بد خلک دي
تـــه خفـه نـــه شې ستا ښکـــلا تـــه احتـرام دی زمـا

ګوندې چې هېر دې کړم په دې نیت میخانې ته لاړم
اوس هم خُمار یمه، او س هم په لاس کې جام دی زمـا

ژونده! داته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نـــه معـلوم در کې سهار او نـــه ماښـام دی زمـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغروره نــه شې، چې بس يو په تا مې زړه خوږ شوی
دغــه عــادت پــه ټــولو ښکلو بانـدې عام دی زمـا

هغـه چــې زه يې خپل تـر خـنګه هم زغملی نه شوم
دانـشـه! اوس په هـم هغـه زړه کې مقـام دی زمـــا

که يــو ځـــو تنـــه بـدرنـــګ له کلي وځي
زه بـــاور لـــرم چـې جنـګ لـه کلي وځي

که بـې ننـګو ته مو خپـلې سيمـې فرش کړئ
پښتنـــو! ستـــاسې به ننـــګ لـــه کـلي وځي

کـه همـــداسې ځانځـــاني او تـــالان ګډ وي
جنازې بـه څنګ پـه څنګ لـــه کلي وځي

چې پـه ســرو منګلــو خير ورتـــه را باسې
نـــو والله کـــه دا ملـنـــګ لـه کلي وځي

هسې وايې چې ســاده يـم سينـګار نـــه کړم
د بنګـړيـو خـو دې شرنـګ لـــه کلي وځي

۱۳۸۳/۱۲/۱۸ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه دې نه ورځ ګوري، نه شپه راباندې راشي
چې راشي، راشي، راشي، نو چپه راباندې راشي

چې ښکلي چېرته ګورمه؛ نو ورکه کړمه لاره
اشنا ستا د لیدلو تلوسه راباندې راشي

چې تاسره نانځکه، زما غاړه کې لینده وي
جانانه! بیا دې هغه زمانه راباندې راشي

تیاره وي ډیوه بله، زه لګیا یم ورته زړه خورم
چې زړه د چا په یاد خورمه، هغه راباندې راشي

په ژوند به مې ملګرو! جانان رانه شي تر ځنګ؛ خو
کېدای شي یوه ورځ پر هدیره راباندې راشي

بلا غزلې لیکمه، جانانه ستا په یاد کې
چې کله د شعرونو ملکه راباندې راشي

دا زړه به مې ما وژني، چې جانان پکې اوسېږي
دانشه! د همدې زړه به حمله راباندې راشي

۱۷/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

شک او پــه شبهــاتو کې دا نـه راځي
شتـه، په امکانــاتـو کې دا نـه راځي

مینـه ده، مـادیــاتـو کې دا نـه راځي
بــس مشاهــداتــو کې دا نـــه راځي

تـــه او زړه خوري، له عقلـــه لرې ده
ستا پـــه خصوصیـاتـوکې دا نـه راځي

دا چې ستا بېلـتون بـه مې نــور ووژني
هېڅ دې په خیالاتو کې دا نـه راځي

هــرځل دلـوظــونو ماتــول ګراني!
ښــو منــاسبــاتـو کې دا نـــه راځـي

مـا تـــه دې پیــروي اننـــګي ښکاري
ګــر چې لبنیـــاتو کـــې دا نـــه راځي

ډېـره مـې **دانـشه**! دلاسـا کـړه؛ خو
مـړه دې شي جذبـاتوکې دا نه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شورکوې، نه کلي خبروې، نه دومره ژاړې
ته ما غوندې نه اوښکې تویوې، نه دومره ژاړې

جانانه! ستا د ذهن عجیبه شانتې جوړښت دی
شېبه شېبه کې هر څه هېروې، نه دومره ژاړې

د ویر په چم، د غم په ښار کې ساه اخلې او پایې
زړګیه! افرین شه چې نه چوې نه دومره ژاړې

دا مینه به نو ستا پر ښکلا څه بد اثر وکړي
نه شپې لکه زما شوګیروې نه دومره ژاړې

دانش ځان غولومه ستا د دروغو په لوظونو
پوهېږم نه زما له غمه مرې نه دومره ژاړې

۲۰/۱۰/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

ژوند دی ډک له شر و شور په ښاریه کې
اوبه کېږي د زړه زور په ښاریه کې

هر سړی په کې په منډه دی،اوتردی
لکه بل وي چېرته اور په ښاریه کې

یو د بل سترګو کې تش خاورې شیندل دي
ما څه ونه موندل نور په ښاریه کې

محبت دلته له یوکس سره نه شي
غولوې به درې څلور په ښاریه کې

له یوه سره لوظونه بل غاړې
دا کار هم نه دی پیغور په ښاریه کې

نه دېرېښتــه، نه چیلم او نه کټــونــه
نــه هــغسې ټــنګ ټکـــور په ښاریــه کې

ما **دانش** ترې څادر ټک واهه روان شوم
نــه ګـورخوند کوي نه ګــور په ښاریه کې

۱۰/۰۱/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

پـــرهر پـــرهـــر زړه مـــې ټکـــور غـــواړي
لېـــونی! ستـــا د شـــونـــډو اور غـــواړي

وصـال دې يـو رنـګـه لمبـه کـړم
فراق دې بـل شـــان يـاره زور غـــواړي
ستـــا خپلـولـــو مې ځـــواني وخـــوړه
څـومـره کـلونــه بــه لا نور غـــواړي؟
خير دی که وخـت سـره جـدا کړو ياره!
زړه خو مې ستا په زړه کې کور غواړي
د زړه غمـونـــه ربـل کبـــــړي ګـله!
خو يـو ځـل ستـا د نظر لـــور غـواړي

ساقـي! پيـالې يې مخکې مـــــه شرنګـوه
دانــش خــمـونـه درې څـلـور غـواړي
۱۳۷۸/۹/۱۸ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیتار راواخلئ، منګی واخلئ، ترینه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

ګودر ودان دی، پېغلو راشئ او منګي راواخلئ
له سپینو لېچو نه د شنو بنګړیو شرنګ پورته کړئ

متېي راونغاړئ امو نه اباسینه پورې
له هر یو کاڼي نه د خپلو وینو رنګ پورته کړئ

چې بې وفا یار مې له وړایه مزار وپېژني
یو څو جنډې زما پر قبر ښنګ په ښنګ پورته کړئ

ملګرو! واورئ چې **دانش** کله محفل ته راشي
ښکلي دې ناست وي پروا نه کوي، بدرنګ پورته کړئ

۱۳۸۱-۲-۷ جلال اباد ننګرهار

د اغزیو خواته تم لکه جانان دی
په دې بوټي کې ګل سم لکه جانان دی

لاړم ورسېدم عشق کې انتها ته
د جانان غم راته هم لکه جانان دی

یو خوږ درد مې زړه همدا شېبه احساس کړ
له ما وړاندې یو قدم لکه جانان دی

هر سړی زما د غم په ټغر کېناست
بیا هم یو تن په کې کم لکه جانان دی

چې په زړه درته ټک درکړي او روان شي
دغه یوخوی د لړم، لکه جانان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتــه یــاده شــوه د چا د بـارخو اوښـــکه
پـــر ګلپـــاڼـه دا شبنـم لـکـــه جانـان دی

یـو نـاخاپـه د **دانـش** غـېـړې تـه پــرېوت
څکلی بیا چېرتـه چلم، لـکه جـانـان دی

ډېـــره رڼـــا زمـــوږه سترګې نیسي
دا ستـا ښکـلا زمـوږه سترګې نیسي

موږ د ډېــوو رڼا تــه شپې کړي دي
پړک د برېښنـا زمـوږه سترګې نیسي

له سپیني خولې دې راتــه مه تېرېږه
ګوره دا بـــیا زمـوږه سترګې نیــسي

د مـلایـــانو سکــــني ورونـــه یـــوو
خوږه حلوا زموږه سترګې نیسي

دانـشه! مینـــه د ګاونـډ د ښکلـو
نه کړو، سبا زمـــوږه سترګې نیسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوك مـو پـه كـاڼــو بـانــدې ولي رالــه سر ماتــوي
څوك مو څېرې،له ښخه وړي، څوك مو ښتر ماتوي

ګـلي پــه ګـلي خـواره شـوي د غـم تخــُم شيــنـدي
شنــه چيـنــارونه مـــو لــه غـــاړو د ګـودر مـاتـوي

زمـونـږ د ګـلي ښاپيـــرۍ زمـونــږ د ګـلي پـه منځ
د قـاف ديـــوانـو ده نيـــولې تـــرې وزر مـاتـــوي

پښتــون احساس مـې لـه كابـل ځـې تـر اټـكه پــورې
د غــزل ټُنـــده د حمـــزه پـه خـړ خـــيبر مـــاتــوي

خلـكو روژې پـه خُــرمـا مـــاتې كړې ثـــواب لپـاره
دانـــش روژه د يار د شونــډو پـه كوثــر مـــاتــوي

زه يې په نوم باندې د خداى پر ځمكه ولګوم
په سجـده پـرېـوځم، تندى پـر ځمــكه ولګوم

دا پښتون سر چې له غرور هسكه شمله ګرځوي
د رب لپــاره زه همـدى پر ځمكـه ولګـوم

خالقـه! تـه يې راته ګل كړې پر خپل فضل و كرم
كه چېرته سهـوه كې اغـزى پـر ځمكه ولګوم

په شهيدانو داسې ښكلې شوې زمـــوږ هديرې
بس لكه يـو يـو چې غمى پــر ځمكه ولګوم

تا دې خداى راولي پر لار درته ګلان نه شيندم
دانــش، بـه خپل درته زړګى پـر ځمكه ولګوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غـربت لمــبو سېځـلي دي دا خلک
دمه نـه شول، ستړي ستړي دي دا خلک

په يـوه ځمکـه هم ځـای د دوی ونـشو
هـرې خوا تــه ځغـلېدلي دي دا خلک

اوس خو دلته د هر چا قيمت معلوم دی
چا پېــرلي چـا پلــورلي دي دا خلک

چې په کومه ځمکه اور دی دوی بل کړی
د همــدغې کـور و کــلي دي دا خلک

تــر کــالــه يې د لېــوانـو ډلې راغـلې
بيا هم شـور نه کـوي غلي دي دا خلک

څـه د دې وطن بچـي شول خپـله روي
څــه له بـل ځـايـه راغـلي دي دا خلک

د هر چا لـه سـتــرګو پـرېـوتــل **دانـشه**!
لکــه اوښکــې څڅــېدلي دي دا خلک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ته د څه لپاره شوې او زه د څه له پاره؟
ای یاره! مونږه دواړه شو، خواږه د څه له پاره؟

تر کَسو دې د سترګو، رسېدل اسانه نه دي
اغزن سیمان دې تاو دي، ترې بانه د څه له پاره؟

زما په یو ځل سترګو اړولو دې اور واخیست
دا تا نو په لومړي ځل راکاته د څه له پاره؟

چې غم د جانان ډوب نه کړي، د میو په پیالو کې
ساقي! نو میخانې ته دي راتله د څه له پاره؟

ورځم له هغه ځایه مې سپوږمۍ ته لاس رسیږي
دا لارې جوړې شوي دي پر غره د څه له پاره؟

سپین سترګې خدای ته وګوره، دا سترګې توروه لږ
راوړي درته ما دي نو رانجه، د څه له پاره؟

تر دې ځایه چې راغلې بس لږ نور همت په کار دی
دانشه! شوې په وره کې زړه نا زړه د څه له پاره؟

۱۶/۳/۱۳۹۰جلال اباد ننګرهار

ژوند

- ولې دې ووژلـم؟
- دا مانه ولې پوښتــې؟
- ځکه قاتل مې تـه يې
- منم په توره ما ټوټـه ټوټـه کړې
  خو بـاور وکړه ما وژلی نـه يې
- نو بيا دا خوږ ژوند مانه چا واخيستـه؟
- چا چې ؤ ژونـد درکـړی !!!

له مرګ سره اشنـا کړمـه، لــه ژونـد سره اشـنا کړم
ستا ستـرګـو زه د زړونـو لــه پيـوند سره اشـنا کړم

ډګـر د حـماســو راتــه چــا کــله ؤ ښـــودلی
ټيــې د مــلالۍ؛ زه له مــيــوند سره اشنــا کړم

ستا سترګې به مې ځنګه اوس د سترګو له خـار وځي
چې سترګو دې د سترګو د جنګ خوند سره اشنا کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ډېرې شپې شوګیرې کړې دې یـــوې رڼـا تـــه
سپوږمۍ! پوهېـږې ؟ ستا د سپین مـخ د کاسې رڼـا ته

ستــا د یـــادونــو مېلمستــیا مې ډېــره ښه وکــړله
تمامـه شپه ورسره ناست وم د ډېــوې رڼـــا تـــــه

شپـه د وصـال مې هم د یـار مخ تـه سـم و نـه کتل
زمـا بـــه سترګې میـرات مـړې بـرېښـېـدې رڼـا تـه

دا د مـخ نور، دا پېغلتـوب بـه تـــر قیــامتـه نـه وي
خــو ډېـر زلمي بـه لولپـه کړې ګـرانـې! دې رڼا تـه

هغه دې زلفې کړې خورې په مخ چې شپه جوړه شي
دانشه! تـه بـه نو تـر څه وخته زړه خورې رڼـا تـه

د پای ټکی

په ډېـر کم وخت کې ګرانې!
موږ سره ډېر خواږه شو
خو،
شاید دا خوږوالی
د بدو سترګو بد نظر وواهه
تا پر زړه کانی کېښود
یا خو دې زړه کانی شو
زما د زړه دې هېڅ پروا ونه کړه
ډېر په اسانه دې بې غوره یاره
دې محبت ته د پای ټکی کېښود
او
په دې توګه دې رالنډه کړله
((نور مې هېڅ نه خوښېږې!!!))
ډېـره ښـنـــه غـــواړم!!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر ځل راته جانان ګوته ځنډېږ چې تا پرېږدم
په دې خبره ما لمبه کوي چې تا پرېږدم

ستا زړه دی لکه کانی دا زغملی شي جانانه!
زما زړګی له ډېره غمه چوي چې تا پرېږدم

جامونو کې دې هغه پخواني خُمار اوس نشته
بې خونده دې شراب ښکاري ساقي! چې تا پرېږدم

ځه ښه شوه، اعتراف اشنا په دې خبره وکړ
پوهېږم دا ده، ډېره ناځواني چې تا پرېږدم

دا ټکي ورته بیا ځلې تکرار نه کړې دلبره!
دانش ګوره په دغه ټکي مري چې تا پرېږدم

د یار له لاسه تمام عمر مجازات ښه یې
ته دې بې درده نه شې زړه! همداسې مات ښه یې

نه تا زه درک کړم او نه ما ته سهي وپیژندې
زه تا لپاره معما ته طلسمات ښه یې

هغه یم زه چې ستا په ژوند کې لکه زهر ګډ شوم
جانانه! ته خو لکه قند لکه نبات ښه یې

زړګیه! تا کې شو احساس د مینې ولې پیدا؟
ټوټې ټوټې ذرې ذرې له دې نه زیات ښه یې

ستا حقیقت به ډېر د زړه برجونه ونړوي
خوبه! ربتیا نه شې ای خوبه ته خیالات ښه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیـر دی دنیـا دې ستا اسبـاب د بـرائت نـه مـني
تـه رسېـدلی خپـل ضمـیـر تـه پـه اثـبات نه یې

هسې نـه بـیا یې مـخ تـه دود شې او لمبه لمبه شې
دانــشه! تـه مـحروم د یـار لــه مـلاقات نه یې

پـخوا بـه پـر بـلې سـره راښکـاره شوه لوګـه
خـو اوس نـه بلې شته، نه چا سره شتـه لوګـه

پـه کلي کې یوه نیمه نجلۍ ټیکری پر سر کړي
خـو ښـار کې جنـازه شویـده، مړه شوه لوګـه

د ډېـرو پـر مزار باندې وخت بلې کړې ډیوې
پـر ډېـرو مقبـرو بـانـدې خـوره شـوه لوګـه

د بـم له یوه درز سـره شور جوړ شو پـر ګـودر
منګی ټـوټې ټـوټې شـو او لمبه شـوه لوګـه

اخر هم **نادر** ستا په غېږ کې ساه ورکړه او مړ شو
پر وینـو د **دانش** بانـدې دې سره شوه لوګـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نیمو شپو کې د سپوږمۍ رڼا ته
موږ په لېمو کې ځنګول خوبونه
زموږ د سترګي ژوند له سترګې مینې
دانـشه! چـا وتښتــول خوبـونـه

نـور درېـسې نـه ژاړم سلګـو مې ګـټـه ونـه کـړه
بس دی د رڼـو اوښکـو ډېـوو مې ګـټه ونـه کـړه

نـه پرې زه تسکين شوم او نه تا ورباندې اور واخيست
هـېـځ دې سـوو سـوو اسـوېـلو مې ګـټـه ونه کړه

مـرغکـۍ مـې د زړګي رنـځـوره ښه ده
زنـده ګــي تر یـوه حد مجبـوره ښه ده

قـلم ښه دی، کتاب ښه دی پـه لاسو کې
خـو تـر دې هم کـله کـله تـوره ښـه ده

د هـېـواد مینـه مـې ورولي غـزا تـه
خـوږه یـاره! تـر تـا کـله حـوره ښـه ده

کـه د خپل وجـود بقا غـواړئ مـلګـرو!
د ښمنـانو بـانـدې مور تـل بـوره ښه ده

د وطن عشقـه! نـشې تـه دې حیـران یم
چې خـو چنده له وراسته انګوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ژاړي، نه چې اوښکې يې کړي ورانه
ستا ښکلا مې پر زړګي انځوره ښه ده

دانش لار د يار په سترګو باندې ګوري
دا رڼا تر بله هره نوره ښه ده

ستا هر نظر زما قاتل، هره ادا مې وژني
غوسه مې وژني، ګيله وژني، ستا موسکا مې وژني

څه وکړم څه، دې لېونې زړه سره څه وکړمه ؟
ما له بدرنګو لرې ساتې پر ښکلا مې وژني

خوب مې ليدلی، خو تعبير باندې يې نه پوهېږم
رقيب چاره ورکړي اشنا ته او اشنا مې وژني

دانش د يار سترګو ته ګوري يار ته داسې وايي
جانانه! دا مې وژني ، دا مې وژني ، دا مې وژني

۹/۶/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشقه! نالوستی یم، ما ستا سیپارې نه دي لوستې
خطاء به کېږي اشنا ما سیپارې نه دي لوستې

زه خو لا اوس شوم زده کوونکی مدرسه کې د عشق
ما خو د مینې له پخوا، سیپارې نه دي لوستې

پرېږده چې ولولم د سترګو د کتاب پاڼې دې
ډېره موده وشوه ما دا سیپارې نه دي لوستې

زه دې په یو نظرکتلو باندې وپوهېدم
کور مغزه نه یم، ما بیا بیا سیپارې نه دي لوستې

دانش ستا مینې په الف او په ب و پوهوه
دانش د کلي له ملا سیپارې نه دي لوستې

۱/۵/۱۳۸۶ ننګرهار

ژړل مې يو سړي نه ګيله ډېره ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګيله ډېره ډېره راغله

بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګيله ډېره ډېره راغله

چې زه دې مخ ته ځير شم ، نو دا شړک شي چې را پريوځي
جانانه ستا پيکي نه ګيله ډېره ډېره راغله

چې ځنګه په کې دا ځلي د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګيله ډېره ډېره راغله

ګيله له خپلو کيږي خو دې خپل زړه ته حيران يم
چې ځنګه يې پردي نه ګيله ډېره ډېره راغله

زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګيله ډېره ډېره راغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

مست لکه ملنګ راشي، والوځي راوالوځي
شمعې ته پتنګ راشي، والوځي راوالوځي

سپین وزرونه وخنډي، سپین کوتر له دوړو نه
سور په وینو رنګ راشي، والوځي راوالوځي

سپینې هیلۍ نشته دي، زاڼو کډه کړې ده
تور کارغه بدرنګ راشي، والوځي راوالوځي

ستا د ښو غشي مې زړه باندې حملې کوي
دوه دوه ځنګ په ځنګ راشي، والوځي راوالوځي

زه **دانش** چې کله یار، جوخت په غېږ کې ونیسم
بوی ترې د لونګ راشي، والوځي راوالوځي

۸/۶/۱۳۸۰ ننګرهار

زه او ته

ته د رنګونو رڼاګانو د ښار
زه د لوګو او د لمبو د کلي
نه زما زړه ستا ځراغونه غواړي
نه ستا په زړه کې شته ارزو د کلي
پوهېږم تا نه هېره شوې ده اوس
(اکو، بکو، سرسیندکو) د کلي

ستا په مړوند کې بنګړي شور نه کوي
نه دې پر غاړه کې زانګي
ستا د ټټر لونګین چا وړی دی؟
وایه په کوم ځای دې اوبړی زانګي؟
زموږ د کلي د چینار په ټال کې
اوس هم یوه نیمه نجلۍ زانګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما له کبر و غرور ډک جانانه!
د ځمکې هر موجود زوال لري
دا بې ګناه زړه مې نور مه ځوروه
ازار به وکاندي وبال لري
پروردګاره! نور يې سترې کړمه
دا ژوند خو بې حده جنجال لري

شکر دی ډېر بېوسه شوی نه يم
اوس هم دېره لرم چينار لرمه
هر يو ماښام په کې ډېوې بلېږي
زه د شهيدې اروا ښار لرمه
تاته به هم د دې سپرغۍ رسېږي
زړه په سينه انګار انګار لرمه

زما د کاڼي زړه نه کرکه کېږي
زه په سينه کې زړګی موم ساتم
جانان مې خوي د ماشومانو کوي
زه به تر څو زړه د ماشوم ساتم؟
اخر يې ستا له لاسه څښمه ګوره
زهر ساتم ځانته زقوم ساتم

زما د اوښکو دې پروا ونه کړه
ته د ژړا په ژبه نه پوهېږې
زه به نو څنګه تسلي درکړمه
چې ته زما په ژبه نه پوهېږې
پرون دې ډېرې ښې خبرې وکړې
دا دی نن بيا په ژبه نه پوهېږې

۱۳۹۰/۶/۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو هېلو په ياد غلی شومه
آن له فرياد څخه په لوړه توکه

ماته دا ژوند بله مانا نه لري
د چا له ياد څخه په لوړه توکه

حالات مې وژني د ارمان ناوکې
له يو جلاد څخه په لوړه توکه

د نړۍ يو ځای مې هم نه خوښېږي
جلال آباد څخه په لوړه توکه

کله سهر شي کله خړه شي ماښام راشي
ژوند چې راځي نو ورسره د مرګ پيغام راشي

دلته پراته په ميخانه کې ټول په دې هيله دي
ساقي! که ستا له خوا پېرزو وشي او جام راشي

حيران يم که هر څومره مې راواړول پر سر
ساقي ستا په جامونو نن خمار نه راځي

يو چا وعده راکړې ښه پخه د سپينې خولې
دانشه! وارخطا نه يم تلوار نه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعـا

دوې سترګې، هغه سترګې
چې هينداري دي، چينې دي
دوې سترګې، هغه سترګې
چې ليدل يې راته ګران دي
دوه لاسه، هغه لاسه
چې به يې هېڅکله لمس نه کړم
څو ګوتې هغه ګوتې، چې تنکۍ دي ښايسته دي
څو ګوتې هغه ګوتې چې پيغام راته راليږي
زما د شعر ملّکې دي الهام راته راليږي
دا ياد مې دي خالقه! د جانان د وجود غړي
پر ما باندې دي ګران، لکه د ځان د وجود غړي
نو خدايه !لويه خدايه !!
اى خدايه لويه خدايه !!!
له سترګو دې ونه تښتي ، خوبـونه د جانان
له درده لرې وساتې، لاسونه د جـانـــان

۲/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

زمـا زړه لکـــه هينـــداره، پکـې ښکـــارې
مـخ را وګرځـوه يــاره! پکـې ښکـــارې

زه دې سترګو کې له خلکو څنګه پټ کړم
د جانان د عشق خُمـاره، پکـــې ښکـــارې

که په زړونو باندې لـــوبې کـول فـن وي
ګراني! تـــه پخه فنکـاره، پکـــې ښکـــارې

ډېر که ما دى خپل زړګى اور تـــه نيـولى
لـړه ته هم قُـصور واره پکـــې ښکـــارې

له دې ژونده به **دانشه**! څه خوند واخلې
سترې، سترى له روزګاره پکـــې ښکـــارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پر ښکلو زړه وېشه اوبه اوبه شو
څو چې تاته رسېده اوبه اوبه شو

له هر ښکلي نه مې زړه مینه غوښتله
لېونی نه پوهېده اوبه اوبه شو

تا پسې مې دا کمزوری زړه جانانه!
په سینه کې درزېده اوبه اوبه شو

هغه زړه چې ما شیندلی ؤ ستا پښو ته
بېرته نه راټولېده اوبه اوبه شو

مینان چې یو بل وېني غوښه اخلي
دانش تا ته په کاته اوبه اوبه شو

نا اشنا اشنا ته!!

ته ملامته نه یې، ته ملامته نه یې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو یمه
په ځنځیرونو باندې، کلک د تړلو یمه
ته څوک یې؟ چیرته یې ته؟
ستا پیژندنه څه ده؟ زما ګمنامه اشنا!
ما ته د دې وړو، وړو پوښتنو ځواب به کله راکړې؟
لا دې تر اوسه په تمامه مانا نه پېژنم
خو بیا هم زه لېونی درپسې ډېر ژاړم
کله چې ته خپه شې او ستا سلام را نه شي
بیا نو ماشوم شمه زه، له حده تېر ژاړم
پوهېږم ته به مې په دې لېونتوب
کله نا کله په کړس کړس خاندې
خیر دی که خاندې ګرانې ښه وخانده
زه خپه کېږمه نه
ته ملامته نه یې، ته ملامته نه یې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو یمه!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا ازار د چا ښېرې دي لېوني يې کړمه
له ډېره وخته راپسې دي لېوني يې کړمه

ګرانې! د مخ پر سپينه پاڼه دې د شونډو کرښې
د اور سکروټې دي، لمبې دي لېوني يې کړمه

ته لکه ستوری په اسمان زه په لمن د ځمکې
تر منځ مو ډېرې فاصلې دي لېوني يې کړمه

زما او ستا د ښکلې مينې په نصيب جانانه!
څومره بدرنګې زمانې دي، لېوني يې کړمه

دانشه! دلته خو د دې کلي پر هره لاره
دار دی، جلاد دی، غرغرې دي لېوني يې کړمه

۲۶/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ډېره په هوس به راته نه خاندې
مړه شې، په کړس کړس به راته نه خاندې

هسې نه څه ټوکه مې پر زړه وشي
لوړ زما له وس به راته نه خاندې

هره يوه لحظه دې خندېده غواړم
ډېره موده پس به راته نه خاندې

ستا موسېده شونډو کې دي ډېر اعلی
شرنګ لکه جرس به راته نه خاندې

دا نخره دې بيا ځلې تکرار مه شه
تللو کې واپس به راته نه خاندې

پرېږده چې **دانش** خو لږه ساه واخلم
په هر يو نفس به راته نه خاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دې کړم حیران لاسونه مه وهـه
بس کړه نور په ځان لاسونه مه وهـه

ته خو به سپرلی راولې ګـل به شې
ما بـه کړې خزان لاسونه مه وهـه

نه دي لا ګل شوي د سینـو غـوټۍ
هسې پـه ګـریوان لاسونه مه وهـه

بیا به مې دا زړه د رغېـدو نه وي
دومره په کې وران لاسونه مه وهـه

ستا د شوخو سترګو ما **دانش** سره
نه کېږي ګـوزران لاسونه مه وهــه

۱۳۷۸/۱۱/۱۷

دا جنګ پر موږ دی او که موږ جوړ کړی جنګ دی پر چا؟
دې خونړي میدان کې څوک غلیم دی، ننګ دی پر چا؟

پښتـــونـــه! ځان پـــه دې یـــو ټکي پوهول په کـــار دي
څوک خپل سرونه خوري، وخت ایښی دا قلنګ دی پر چا؟

نـــړۍ د چا پـــه مـــرګ و ژوبلـــې بیـــا سلا کـــړې ده
دغه پراخه جهان دې ورځـــو کې تنـــګ دی پـــر چـا؟

تـــه پـــه دې خـــوښ یې تر میدانـــه درتـــه تـــوره رسي
د دغې تورې چلول پـــه چـــا دي، شرنګ دی پـــر چا؟

دانـشه! څوک ستورو سپـوږمۍ کې د ژوند لار لټوي
په مشوانۍ کې د لیک لوست وچ شوی رنګ دی پـر چا؟

۱۳۸۹/۷/۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنــه پېغــله ده پر پوزه یې نتکۍ ساتـــلې
زما د لاس نـــښه تـــر اوسه لېونۍ ساتـــلې

څنګه به ساه وځي زما، بې له تا څنګه ومـــرم؟
راځه ما تا ته ده د ژوند وروستۍ سلګۍ ساتلې

تا که حیـــا پاللې تا لوپټـه ښکتـــه نـــه کړه
ما هم شمله تر اوسه هسکه د پګړۍ ساتـــلې

چا خپله توره د غلیم په مرۍ ښخـــه کـــړله
چا په دې دور کې بس خپله ککرۍ ساتلې

لا مې سینه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نـه یم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

ته که **دانش** وژنې؛ نو تا تـه خپله وینه ښې
بس ستا چړې ته یې تر اوسه ده مرۍ ساتلې

ما خـــو تر ډېره مینه ورکړه مینـه ناک نـه شو
جانـانـه زړه دې له نفرت او کینې پاک نـــه شو

ډېـره موده وشوه باغي دی خپلـه طبعـه کوي
خدایـه! دا زړه زمـا په لاس زما پـه واک نه شو

که ستا په خېر یې پـه ښارونو کې ژوند هم غوره کړ
ساده **دانـش** بیا هم ځیرک نه شو چالاک نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مې اخته د ځان په وير دی ګيله چا نه وکړم؟
جانانه! ستا عشق کې اسير دی ګيله چا نه وکړم؟

پرون ؤ پروت په ميخانه کې له ساقيانو سره
نن يې تسبې په لاس کې پير دی، ګيله چا نه وکړم؟

په داسې ملك کې مې د زړه له کوره غلا شوې ده
چې خپله غل په کې امير دی ګيله چا نه وکړم؟

د زمرو ځاله کې خوځېږي نن لکۍ د ګيدړ
باز د ټپوس پنجه کې ګير دی، ګيله چا نه وکړم؟

دانشه! څنګه به د هيلو غوټۍ ګل شي زما
خزان له ورايه راته ځير دی ګيله چا نه وکړم؟

۱۳۷۸/۱۲/۱

خوره به کړله تا راته څنګل په ډېره مينه
ما هم په خواږه خوب به پرې څنګل په ډېره مينه

هېرېږي مې نه اوس مې هم هغه وختونه ياد شي
راوړۀ به چې مې ستا وربل ته ګل په ډېره مينه

ما پاڼو د ګلاب کې ياره ستا تصوير ليدلو
ښيښه کې د شبنم چې مې کتل په ډېره مينه

څه ښکلې ورځې شپې وې ماشومتوب ؤ لېونتوب ؤ
توتان به مې ځولۍ ته ستا څنډل په ډېره مينه

د تلو په وخت به ستا ؤ، عجيبه اظهار د مينې
دانش به دې تندي نه کړلو ښکل په ډېره مينه

۱۳۸۹/۱۰/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

نــه یمه ایره، لمبه مې ځان اخیستې نه ده لا
کړیکه مې له درد و له خفګان اخیستې نه ده لا

ما خپل ارمانونه په زړګي کې زندۍ کړي دي
ساه رانــه تر اوسه یو ارمان اخیستې نه ده لا

هغه چې حالاتو راته یو ځل تار تار کړی دی
بیا تنۍ زما هـغـه ګـرېوان اخیستې نه ده لا

ما نــه یې له شونډو خنداګانې شوکولې دي
اوښکه مې له سترګو نه جانان اخیستې نه ده لا

لاړلــه **دانــشه**! د ژونــد ډېره برخه تېره شوه
ګټه ترینــه تـــا د یــو غیران اخیستې نه ده لا

۱۳۹۸/۱۱/۵

چې مینه نه کړو، محبت نه کوو څـه بـه کوو؟
لـه دې حـالاتو بغـاوت نـه کـوو څـه به کوو؟

له لاس یې نه شو رانیـولی، د پښتـو وطن دی
ښکلو ته سترګو کې چې ست نه کوو څه به کوو؟

موږ بـه تر څو کینه پالـو، د خپلو زړونو په کور
چې نفرتونو نه نفرت نـه کـــوو څه بـه کـــوو؟

تمه د ګل لـرو، نـــو ګـــل تـــه رسېـــدو لپاره
چې د اغزیو نزدېکت نه کوو څه بـــه کـــوو؟

بـلا غمـونه دي پر زړه شول مېلمانه **دانـشـه**!
اوس یې چې څه ناځـه عزت نه کوو څه به کوو؟

شـوه ګوزاره درسره ګرانــه ډېــر دې ستړی کړمه
يقين پر خدای وکه جانانه ډېــر دې ستــړی کړمه

کله دې سره راته تار تار کړي، کله سپين خېرې کړي
نور دې ګنډی نه شم ګرېـوانه ډېـر دې ستړی کړمه

وختــه! پـه دومـره کړکېــچـونو کې دې ونغـاړلم
چې ځان لټوم ورک يم له ځانه ډېر دې ستړی کړمه

پــروردګاره! د رحــمـت بــاران دې وه وروه
د سرو سکروټو له بارانــه ډېــر دې ستــړی کــړمه

نيټـه پـوره شوه تا سينــې پــورې ونــه نيــولم
خفه اټک يمـه افغــانـــه! ډېــر دې ستــړی کړمه

مـا **دانـش** ډېــره هڅه وکړه خو تــه قتل شولې
پوره مې نه کړلې ارمانـــه ډېــر دې ستــړی کړمه
۱/۲/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

خير دی که ته ګـل او زه اغزيو کې حساب شمه
دومـره خو به وشي چې ژونديو کې حساب شمه

راشه يـوه تنـې مې په ګرېوان کې ده دا هم واخله
پرېږده له دې وروستـــه لېونيــو کې حساب شمه

چا چې يم وژلی اوس هغه تــه لاس پـه نام يمـه
نه به د پګړۍ شـم، نـه پګـړيـو کې حساب شمـه

نـه مې مينــه راوړه نـــه پيغـــام د ازادۍ لـــرم
زه سپرلی به څنګه په سپرليـو کې حساب شمه؟

خاورو کې پرتې دي خو چې خاورو خاورې نه کړلې
زه **دانـش** دې هغـو ککـريو کې حساب شمـــه

۹/۱/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

نه رپ وهي، نه خوري زما سترګې دي
تا ته چې درګوري زما سترګې دي

نه پوهېږم دا پوښتنه حل نه شوه
ولې ستا په لوري زما سترګې دي؟
هېڅ مې نظر ستا له مخه نه اوړي
ستا د قامت سيوري زما سترګې دي
ته لکه سپوږمۍ د کهکشان غېږ کې
ستا چاپېره ستوري زما سترګې دي
ستا سترګو ته کله ځير کتلی شي
وه ګرانه کمزورې زما سترګې دي
چا مې غزل ولوسته او ويې ويل
ستا د غزل توري زما سترګې دي

زه دانش به چا ته ګرېوان څيرې کړم
اوښکې چې ترې اوري زما سترګې دي

شهرت دې په ښايست کې دلته ښه وتلی دی
د چا درپسې سترګې د چا زړه وتلی دی

ای يو نظر خو وګوره والله ستا د نظر دی
دا غشی چې زما له زړه تېره وتلی دی

چې ستا حسن يې وليدو واعظ زموږ د کلي
موده وشوه له لمونځ او اوداسه وتلی دی

ناصح دلته له چانه د ګودر پوښتنه وکړه
زاهد هم ورپسې په لمر خاته وتلی دی

له کار خو هر سړی وځي د مينې له سببه
دانش په کې بېخي له ژوندانه وتلی دی

۵/۲/۱۳۸۱ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مې زړه هر څومره ستړی شي مـور مـړی
بیـا هم ستـا غمونـه وړلی شي مـوږ مـړی

پـه ټپـي وجود مــې نــوی زخــم مه ږده
خیر دی زوږ پرهر زغملـی شي مـور مـړی

مرګی حق دی هر ځای یو نیم انسان ومري
خو زمـوږه تمــام کلی شي مـــور مــــړی

غم دا نه دی چې یو کس درنـه مرګ وخــوري
غم خو دا دی چې مور مـړی شي مــــور مړی

پــه دې خــاوره غیــر تر ډېـره پاتې نه دی
بس دا یو نیــم پکې پړی شي مـــور مــړی

دلتـــه نشتــه د ژونـــدیـــو قـــدر نـشته
هر چې ومري نو ښاغلی شي مـور مــړی

دانش تــا ته کوم سوغـات دروړلی نشي
خــو زړه ستا پښو ته شیندلی شي مور مړی

۰۹/۰۳/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـا پــه کار وې د اشنا سترګې
واوختې مــاتــه د دونیــا سترګې

پـر زړه مې ځــای د زخم پــاتې نه شو
نښـــــه رسا ولــي دا ستــا ستــرګې

چــې بې له تا بل تـه غــرېــږي یــاره
خدای دې ړندې کړي دا زمـــا سترګې

ما نـــه دې عقــل نـــادرکــــه کړلو
تـــا چې را واړولــې بیــا ستـــرګې

ډېر به زما غونــدې ایــره ایـره کړي
څو چې وي تـا پـورې همدا سترګې

دانش چې لیکي سترګې سترګې غزل
پــر زړه یې ګــرځي خامــخا سترګې
۱۳۷۸/۹/۱۸

خاصیت د ګل لري، بهار پورې تړلی یې ته
لکه سحر نسیم، سهار پــورې تړلی یې ته

د جانــان یــاده له لمر څرک سره پر زړه دېره شې
بیــا تر ماښامـــه مې روزګار پورې تړلی یې ته

وخت به زموږ د تړون کومه غوټــه ژر پرانېزي
ما خــو د زړه په هر یو تــار پورې تړلی یې ته

د یار د لاس نښې دسماله! یار راځي او که نه؟
زمـا خو شنــاختې د مزار پورې تړلی یې ته

دانشه! بس که نورې لارې د ګودر مه څاره
چا بـــه د کلي دنګ چینار پورې تړلی یې ته

نیولی درته ما دی یاره خپله خپله زړه
په غشو د بڼو باندې مې وله وله زړه

له ښکلو نه ما ډېر په هنر وساته زړګی
خو ستا سترګو مې واړوه په بله بله زړه

له هر څه به شي صبر خو یوه خبره واوره
له تا د صبرېدلو نه دی ګله ګله زړه

پښتون شه په پښتو راسره ټینګه وعده وکړه
په اور باندې سېزې مې یاره څله څله زړه

شراب مې څښلي نه دي زه **دانش** شرابي نه یم
خو ستا شونډو ته کېږي زما کله کله زړه

۱/۱/۱۳۸۰ جلال اباد ننګرهار

ستا سترګې چې شي پناه له سترګو مې
ورکه شي اشنا رڼا له سترګو مې

زه که یې هرڅو له زړګي وباسم
نه وځي دا ستا ښکلاله سترګو مې
ستا سترګې مې شولې سترګو سترګو ته
ځکه اوښکې تلې اشنا له سترګو مې
خیر که مې له سترګو اوښکې پرېوتې
خدای دې نه کړي تا خطا له سترګو مې
زړه راته د عشق په جرم مه نیسه
شوې یاره دا ګناه له سترګو مې

نېغ راته **دانشه**! ځکه نه ګوري
یار ډېره کوي حیا له سترګو مې

۱۳۷۹/۱۱/۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د کـــلي يـا د ښـار دي
د دې خـــاورې خلك خــوار دي

دلتــه تور کارغـــان الــوُت کړي
ګـــډ د زاڼـــو پــــه کتـــار دي

څوك له لوږې نه تيندك خوري
څوك ټالـــۍ وهـــي خـمار دي

دا مـــــتل غـلت ثـابـت شـــو
شـــپه تيـاره مــــــنې په شمار دي

دانـش لاس پـــه زړګي کـېښود
ستـــا بـــاڼــــــه ولاړ کتــار دي

مـا زړه درتـه درکړی، زړه په زړه کې راته را
احساس د محـبت دې پـه کاتـه کې راته را

دانــش شبګير وهلی يم ، که ستر‌ګه مې لږ ورشي
د سر لپاره ځـــای پـه زنـګـانه کې راتـــه را

تر ډېـره درتـه ناست وومـه، تـر ډېره ته رانغلې
وعده شـوه درنه ګوندې خپله هېـره ته رانغلې

سهـار ؤ، مـازيـګر شو، لمر د غرونو شاته پرېوت
مـاښـام کـه رانـه تـور ځـادر چاپېره ته رانغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانـــان مې مخامخ نـــاست ؤ، رڼا ته د ډیوې
زه هم ورسـره کېنـــاستـمه، خواتـه د ډیوې

ستا سترګو کې دلبره، بېګـاه ډېر ؤ رنګ و نور
رڼــا یې کړلــه تتــه ښکـــاره ماتـــه د ډیوې

حیران ؤ ، مونږه دواړه تېره شپه چې تــه رانـغلې
ډیـــوه زمـا ژړا تـــه، زه ژړا تـــه د ډیـــوې

دا خـلك پر قبـرونـو شمـعـې ولې بـلـوي؟
ملګرو! خیر رسیـــږي هلـــته چاتـه د ډیوې

دانـشه! ما به زړه هغې بـه ځان راسره وخوړ
ایرې بـــه مې راټـــولې کړې سبا ته د ډیـوې

۱۳۹۰/۷/۲۳

باڼـــه دې ښکتـه ګوري، پـــه ښـــو کې حیا راغله
لېمو دې اوښکې ډنډ کړې، په لېمو کې حیا راغله
اه! څومـره ساده ګې ده یاره ستا حُسن و جمال کې
دانـش تـــه هم ستا سترګو تـه کتو کې حیا راغله

تـر ډېره وخته مې ستا توره په سینـه پـاتې وه
تــا خـــو وژلی وم، زمـا اب و دانـه پـاتې وه
زه د ملا په اذان پاڅېـدمه خدای مې یـاد کړ
هـغـه د لمـر تر راخـتو پورې ویـده پـاتې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ته اور شې که لمبه درغاړې وځم
زه وېرېږم نه، راځه درغاړې وځم

تا ته نه درځي هېڅ چل د پخلاينې
هر ځل زه له تا سره درغاړې وځم

زما سترګو کې دې خپل تصوير ليدی شې
بختورې! ايينه درغاړې وځم

زنده ګی نه مې زړه تور دی مرګه راشه
نن په خپله اراده درغاړې وځم

ساقي! تا نه چا لپاره غاړه اخلم
پيمانه په پيمانه درغاړي وځم

دانش چا سره دردونه خپل شريک کړم
بله نه لرم چاره درغاړي وځم
۱۳۹۰/۵/۲۴

ماشومانو!!!

ای کوچنيو ماشومانو،ګلاليو ماشومانو!
شور په هره لاره جوړ کړئ، د شپېليو ماشومانو!
خړو خاورو کې لوغړېږئ، لېونيو ماشومانو!
واخلئ ښه خوندونه واخلئ له مستيو ماشومانو!

هر څه ځان لپاره غواړئ په فرياد او واويلا شئ
مرور شئ په ژړا شئ، شېبه وروسته بيا پخلا شئ

څومره ښکلې زنده ګي ده د شاهانو بادشاهي ده
نه د چا درسره کار شته نه مو چا سره سيالي ده
نيا مو اخلي بلاګانې مور مو هم درنه راضي ده
ستاسو هرې يوې نخرې ته دونيا ټوله سلامي ده

پام چې داسې سوال ونه کړئ، خدايه! ژر موږه لويان کړې
لکه څنګ چې مو مشران دي، موږه هم د دوی په شان کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه چې بیا لویان شئ او په خپل سوال پښېمان شئ
نه به خپله د خپل ځان شئ نه د دې فاني جهان شئ
په صورت بـه انسانـان يئ، په خصلت لکه ماران شئ
بیا به بېرته کوچني نه شئ، پـه يـو دوه کې به حیران شئ

ماشومان ماشومان ښه يئ، ماشومتوب کې بادشاهي ده
لوی چې نـه شئ، هوښیار نه شئ، لېونتوب کې پادشاهي ده

يـو وخت زه هم يو ماشوم وم، کور و کلي ته معلوم وم
لکه اوس چې يمـه داسې نه حريص ومه نه شوم وم
زړه مې نـه و لـکه کـاڼی، په خصـلت لکه د موم وم
خوږ تر شاتو وم هر چا تـه، زهر نـه وم نـه زقوم وم

له همزولو سره ما بـه جوړ کـورونـه کړل د خـاورو
شپېه وروسته بـه مو بیا ړنګ محلونـه کړل د خاورو

د خپـــل کـلي پـه کوڅو کې لوبېدو به په بـاغـکو
یا بـه نـجونـو سره ګـډ شو پـه خوښیـو د نـانځـکو
ځغلېـدو به شور بـــه جـوړ و، پښې يبلې په تـرپـکو
کلـــه کـــله مـو کـولــه ((اکو بکو سرسینـــدکو))

پټ پټـونی مې يـادېږي، اه څه ښکلې ورځې شپې وې
د دېـوانـو او پيـريانـو کيسې هم ډېرې خوږې وې

زما ځانـتـه يـو جهـان ؤ، ډېـر ښايستـه هـغـه زمان ؤ
هېڅ مې غم اندېښنه نه وه، نه مې زړه کې څه خفګان ؤ
بادشـاهي وه شهـزاده وم، زمـا راج زمـا دوران ؤ
زړه مـې داسې زخمي نـه ؤ نـه مې تار تار دا ګرېوان ؤ

دا چې ستونی مې راډک شو ماشومتوب مې راپه زړه شو
ها د خړو خاورو لوبې، لېونتوب مې راپه زړه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې کله را زلمی شوم، ماشومتوب لاړه سړی شوم
خپلې سترګې مې کړې خلاصې په شناخت د ځان او خدای شوم
چې د چا د زړه ټکور وم، هغو سترګو ته اغزی شوم
زه ماشوم لېونی نـه وم، سړیتـوب کې لېـونی شـوم

دونـیا ډکـه وه لـه غمـه، زما پـام ورتـه هېڅ نه ؤ
هر ساعت د غـم اغـاز و، خو انجـام ورتـه هېڅ نه ؤ

خدای شته ډېر زیات پښېمان یم، کوچینوالي په ارمان یم
د غم پېټـي ډېـر درانه دي، ستړی ستړی یم ستومان یم
په کوم لـور زمـا سفر دی، دا پـه کومه لار روان یم؟
نه خو خپله د خپل ځان شوم نه په برخه د جانان یم

کاش چې بېرتـه بـیا ماشـوم شم لـه جهانـه نا خبره
لـه خپـل ځانـه ناخبـره لــه جانــانـه نــاخبره

اوس په برخه اندېښنې دي، د امید ډېـوې مې مړې دي
هر سړی رانــه خفـه دی، د هـر چا رانــه ګیلې دي
چا ته زه یم ملامتـه، د چـا سـترګې ماتـه مـړې دي
د **دانـش** دا زنـده ګي ده، دا د سترې ژونـد کیسې دي

لویـه خدایه! ماشومتوب را، بېـرته هغه لېونتـوب را
چې ویده پـه الاهو شـــم،خـوږې مـور په غېږ کې خوب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار

یو ماشوم خپلې مور ته داسې ویل:
((د کلي خلك راته بې پلاره وايي))

مور يې په خپله غېږ کې ونغاړلو.
- زويه! رښتيا ده ستا خو پلار نشته.
- مورې! نو پلار مې څه شو؟
- پلار خو دې خداى واخيسته.

ماشوم رڼې رڼې د مور سترګو ته
يوه شيبه په چُوپه خوله وکتل
بيا يې په کراره ووېل
((بېرته يې نه را کوي؟؟؟))

رپيږي زړه مې، ستا د جدايۍ له زوره نه دی
تر اوسه لا د دارنګه يارۍ له زوره نه دی

پيزوان له زوره نه دی، د نتکۍ له زوره نه دی
ځنګيږي پرې خو زلفو د ټالۍ له زوره نه دی

جانانه! چې په ټوکه کې ترې هم مرور نه شې
ماشوم زړه مې د دا ډول شوخۍ له زوره نه دی

زاهد به توبه کړې وي، خو دې کې هم شك نشته
اخر به ترېنه ماته شي، خولګۍ له زوره نه دی

له چا مې سترګه نه سوځي ، په هر سړي ډاډه ځم
ميرات زړه مې د دې يوې نجلۍ له زوره نه دی

تا ډك جامونه ورکړه، ساقي ستا دې کور ودان وي
دانش ګوره د دومره بېخودۍ له زوره نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـلی دې اور واخلي،کـوڅې لمبـه لمبـه شه
بغـیر له تـا مې د ژونـد، شیـبې لمبـه لمبـه شه

چې سترګو سترګو ته مې پکې ستا سترګې نه شي
زمـا د ژونـد جانـانــه لمحې لمبه لمبـه شه

پـام کوه مړه چې نــه شې، راسره سمـه ژاړه
زه درتــه ناست یمـه لا، ډیـوې لمبه لمبـه شه

د یـار د شونـډو نـشـه، چې په کې نه وي پرته
ستا د شـــرابـو ساقي! پیـالې لمبـه لمبـه شـه

دانـش خو ستـا نـازونــه پر ځـان منلي اشنا
د دغـه نـورو ښکلـو نخـرې لمبـه لمبــه شـه

زه دې سترې کړم ستـومانه خدای دې مړ که
چې زما نه شوې جانانه! خدای دې مړه که

چې زمـا مخکې دې بــل لــه لاسه نیسي
دا خبـره بــه شي ګرانـه خدای دې مړ که

اوس مې وس نـشته اشنــا خو ورځ د حشر
تا بــه نــیسم له ګـریوانه خدای دې مړ که

د ښکـلا بیـړۍ دې ډوبـه پــه دریـاب شه
زړه دې وچوه له خفګانه خدای دې مـــړ که

ای نـاتــرسه! هیڅ دې تـرس پـه ما رانغی
بې وفا مغرور پـه ځانــه! خدای دې مړ که

ما **دانش** کــه درتــه ډېـرې ښېرې وکړې
خو پـرې نــه یم پښېـمانه خدای دې مړ که
۱۳۸۳/۱۲/۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا پـــه محبـت مې ایمان ډېر ښه دی
هر غم تــه نیولی مې ځان ډېر ښه دی

ستا وعــدې منمه چې رښتیـنې دي
بد نـه دی په تا مې ګومان ډېر ښه دی

ورکـه دې شي دا دونیا دې ورکه شي
ځـار شم ترېنـه هغه جهان ډېر ښه دی

ستا له غمـه ځاځي چې له سترګو مې
دا د رڼــو اوښکو بــاران ډېـر ښه دی

زه د وخت خپــړو ســوځولی یــم
ما سره قسم دی جــانــان ډېر ښه دی

پــام کـوه **دانـشـه**! ویـې نــه ګنډې
ډېر ښه دی شکېدلی ګرېوان ډېر ښه دی
۱۳۸۳/۱۲/۷

زه خو نـور ځـه نــه لرم دوعا به درته ولېــږم
اوښکې به در ولېــږم، ژړا بــه درتــه ولېــږم

ښکتــه لــه ښــو ځخه د سوال په لپو پرېوتې
ترمې تـرمې اوښکې مې همدا به درته ولېـږم

نــور که مې هېڅ هم په دې ړنګ کلي کې ونه موندل
میـــنــه به درولېـــږم حیــا بــه درته ولېـږم

ټول بدن مې مه سېځه د شونډو په اورونو دې
شتــه راســره زړه لـرمه دا بــه درتــه ولـیږم

کله چې راځې نو زما قــبر تــه جنـډه راوړه
ګـرانې! د **دانــش** دا تمـنــا به درته ولېــــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــا پسې بيــا وران دی، زړګی زما
خــومـــره پرېـــشان دی، زړګی زما

نښې د سپـــرلي پـــه کې ليدی نشم
ټول عمر خزان دی، زړګی ز مـــا

نـشته سيــم و زر ورانو جونګړو کې
ستا په مينه خـــان دی، زړګی زمـــا

هر چا ته يې ځان منګول کې ورکړلو
ځکـــه خـــو نـادان دی، زړګی زمـا

خپل د کور درشل د اټک پل ګـڼي
ضـد کـوي افـغان دی، زړګی زمـا

۱۳۷۸/۱۱/۲۵

اختره !

تر جانانه تللی نه يمه اختره
لا تر اوسه زه او زړه يمه اختره

تير کال هم ووم يو اځې که ستا ياد شي ؟
سږ هم بې ځالې مرغه يمه اختره

بيا دې يو بلا يادونه را په زړه کړل
بيا اوبه اوبه يمه اختره

کوچنی اختر ۱۳۹۰ کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه لـه پخوا نــه تــا شيندلي څــه دستي شينـدلي
پـر هـره لاره دي د ژونـــد راتــــه اغـزي شينـدلي

دلتـــه دې غرونو تـه مـورې تل د وينـو رنګ ورکړی
کــله نــا کله کــه ګـلــونـــه پــسرلي شينـــــدلي

ستا پـــر ښکـــلا بـــه د بـــدرنګـــو نظر نه پرېوځي
پـر هر قـدم مې درتـــه يـــاره سپېـــلني شينـــدلي

ښکاري چې بيـا کوم يـو وحشي پر کلي بريد کړی دی
چېـــرته ريـښې ريښې څــــادر چېرته بنګړي شيندلي

اوس خو مورې دلتـــه خـــپل سرونه هم قلم قلم کړل
که مو پخـــوا پـــه کې کيـــړۍ د پړنګي شينــــدلي

نــــاتـــرسه يــــاره قـــدمونــــه لــرې پـــه پــام اخله
دانــش ټــوټــې درتـــه پـــر لاره د زړګي شيندلي
۱۳۸۴/۱۰/۸

زه د هـــر ملـــګري د هر يـــار زړه پسې ګرځمـه
ستوری يم د ژوند د دې مدار زړه پسې ګرځمـه

خوږه يـاره! ما دې لـــه کاروان سره ملګرې کړه
زه هم ستا په خېر انـګار انـګار زړه پــسې ګرځمه

تـاســو به ملـــګرو له سپرلي نـه د ګل تمـه کړئ
زه د ګــل د شونـــډو د پرهار زړه پــسې ګرځمـه

شتــون زمـا د شته وجود په شتون کې د ملګرو دی
زړونه بلا ډېر شتــه خو د کـــار زړه پسې ګرځمه

صبر شــه جانــــانـه! زما توري تـا اوس نـه يادېږ
دې ورځو کې زه د خپل اختيار[1] زړه پسې ګرځمه

۱: هجرت الله اختيار زما ليکوال او شاعر ملګری دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه غوټۍ چې شي مُوسکۍ سپرلي ته غاړه و رکړي
داسې مې ستا هره خندا زړګي تـه غاړه ورکړي

د ګل پـه ښاخ کې د ګل پـاڼـو ښکلولو په نيت
کله نـا کله بـوراګان اغـزي تـه غـاړه ورکړي

دې زمانه کې معشوقې ټولې د ګل خويندې دي
چې صنوبر پـرېږدي او تور زنګي ته غاړه ورکړي

جانـانـه! چېرتـه او تـر کـومـه به يې وساتو ترې
زموږ دا خوږ ژوند به اخر مرګي ته غـاړه ورکړي

د **دانـش** سترګو کې څپه بيا د مستۍ خوره ده
لکه ناڅاپـه چې دلبـر سړي تـه غـاړه ورکړي

۹/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ښخ شوی پـر سينه مې خنجر ستا له لاسه دی
هر داغ زما پـر زړه، هـر پر هر ستا له لاسه دی

په دې ګناه خو ګرانه زه بـل څوک نشم نيولی
پر مـا دا نـړېدلی کمر ستـا لـه لاسـه دی

چې زه پـرې نازېدم ما له نړۍ سره سيالي کړه
مات شوی مـې اوس هغه وزر ستا له لاسه دی

ګيله زما لـه تـا ده، نـه له غيـر و لـه غمازه
پېښ شوی راته هر ځل خطر ستا لـه لاسه دی

دانـش چې په دې ټول کلي کې تاته ګوته نيسي
ګرېوان يې خيـرې شوی اکثر ستا له لاسه دی

۱۰/۲/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خو انځور زما په سترګو کې دی
لکه يو نـــور زمـا په سترګو کې دی

يـــو څه ستـــا حسن پسخونې کوي
يو څـه قصور زما په سترګو کې دی

ګرانې! ستا مـخ ته مې نن ډېر کتلي
ځکـه سرور زمـا پـه سترګو کې دی

جانـانـه! تـا نـــه شکايـــت تـر اوسه
لکه رنځـور زمـــا په سترګو کې دی

زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غـرور زمـا په سترګو کې دی

دانـشـه! هـر ښکلـی د دغـه کلي
شته دی، ضرور زما په سترګو کې دی

۵/۷/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

لـــه ماښـامـــه تـــر سهـاره خلک تبنتـــي
هم لـــه کلي هم لـــه ښاره خلک تبنتـــي

خـدايـه! بيـا مې څـه افت په وطن راغی
بيـا له کوم يـــوه ښامـــاره خلک تبنتـــي

چا تـرې ټولې ځانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بـر کلي لــــــه چينـــاره خلک تبنتـــي

زړونـــه مات دي مستي نـشته په زلمـو کې
لــــــه ټېـــو د يکـــه زاره خلک تبنتـــي

په سرو سترګـــو لـــــه اټـــکه اوړي ژاړي
له کـــابل او ننګـــرهـاره خلک تبنتـــي

ستا **دانـش** يو ازې ستا کوڅو ته ناست دی
ای زمـا د ميـــنې يـــاره خـــلک تبنتـــي

۱۳۸۰/۶/۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جنګه سترې يو پـــه جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تـــورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

زمـوږ د هر يـو جنګ انجام دی د بل نوی اغاز
بس دی د سرو وينو پـه رنګ کې ګوزاره نه کېږي

د نفـاق اور مـو تـر کـاله او تـر بستـره راغـــی
ښځې خاوند پـه يو پالنګ کې ګوزاره نه کېږي

مـوږ عادت شوي يـو ټـــوپکو او کوتکـــو سره
اوس مو سُرود او په اهنګ کې ګوزاره نه کېږي

ناست دی لـه تـا سره خو لار د رقيبـــانو ځاري
دانـــشه! پاڅه د يار څنګ کې ګوزاره نه کېږي

مـــا ستا د يـــادونو د کاروان لاره نيــــولې ده
اوښکو مې له سترګو د ګرېوان لاره نيولې ده

څنګه به اټک ته د زخمي زړګي حال نه وايم
چا مې په تورخم کې د جانـان لاره نيولې ده

لرې کړه جامونه ساقي زهر دي شي نه يې څښم
مـــا پـــه محبت کې د ايمان لاره نيولې ده

خدايه! تـه مې ښکلې ګل اندامه ترېنه وساتې
چېرته ورته بيا ديـو تُــرابـان لاره نيـولې ده

ډېره مې ژړا وکړه خو چا جانان خبر نه کړ
اوس نو ما **دانش** د يه قربان لاره نيولې ده

۱۳۸۰/۶/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه څوک ده؟

ښځه چې مور وي، نو ښکاره ده چې جنت ده ښځه
ښځه چې لور شي، نو وريږي دې رحمت ده ښځه

ښځه چې خور وي، نو نعمت دی ورور بې خوره مه شه
ښځه رونق د زنده ګۍ ده، او زينت ده ښځه

ښځه ملاله ده، نازو ده، ناهيده ده د وخت
ښځه ډګر د حماسو ده او عظمت ده ښځه

د ژوند پايښت، د ژوند بقا، د انسانيت فلسفه
په دې نړۍ کې ستره بېلګه د فطرت ده ښځه

ښځه هستي، ښځه ښکلا ده، د تهذيب نښه ده
دانشه! توله مينه مينه ده الفت ده ښځه

۱۹/۱۲/۱۳۸۸ د ښځو نړيوالې ورځې په وياړ

د خپل وجود قدو قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه

دا چې تيندک خورمه پر لار او تاته نه رسيږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

يو څه رقيبان ډير بد دي، يو څه راسره ښه دي
د بعضو خو نه بدې شم او نه راسره ښه دي

دوستان هم کله، کله کولوي راپسې کاڼې
چې کله مخامخ شي، نو خواږه راسره ښه دي

بې ستا له درد و غمه به مې زړه ګوره پړک وچوي
غمونه دې پر زړه باندې پراته راسره ښه دي

د شکر ښاپیرۍ

کله خفــه شي رانه لاړه شي د شعر ښاپېرۍ
کله نــاڅاپه راتر غـــاړه شي د شعر ښاپېرۍ

کله یوه هم نــه وي کله کله غبـرګې راشي
مینه احساس او ښکلا واړه شي د شعر ښاپېرۍ

کله حالات شي راتــه تــوري کلـه عشق د جانان
دانـشه! کله کله دواړه شي د شعر ښاپېـرۍ

هغــه زما بــه چې پــرې مینــه راتـــله
هغــه انــسان لــه کـــلي کــډه وکـــړه
اوس بــه پــه چا ستړګې خوږې شي زمـــا
لاړه جــانـــان لــه کـلي کــډهٔ وکـــړه

خدایــه! اوس ستـــا په دغه لوی جهان کې
مـــا تـــه دا ځان ولې یـــوازې ښکـــاري؟
پــر هــره پــاڼـــه مــې د زړه د کـــتاب
نـــوم د جانـــان ولې یـــوازې ښکـــاري؟

ولې دا نـــور ښکـــلي یې نـــه خوښېږي
ولې مــې زړه تــصویـــر د چا نـــه ســـاتي
څوک چې یې خوښ دی هغه بیا نه راځي
نو دا بــه څـهٔ تــصویر د چا نــه ســاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې لــه ستــرګو نـــه مې اوښکې څاڅي؟
ولـــې دا زړه رانــه جــانـــان غــواړي؟
چـــې زه يـــې پـــه نيمــه لاره پرېښـــودمه
دا رانـــه بـــيا هغـــه انـــسان غـــواړي

له جـــانـــان هېـــر يمـــه پوهېـــږم په دې
جانـان عـــادت د هېـــرولـــو درلود
زه يـــې والله کـــه پـــر زړه وګـــرځمـــه
يـــــو يې صفـــت د هېـــرولـــو درلـــــود

خـــو چې زما لـــــه زړه به څنګه وځي؟
دا سوال لـــه مـا سره حـــل شوی نـــه دی
نـــه ترېنـــه هېر دی نه بـــه هېر شي جانان
دانـش هـــغـــه دی بـــدل شوی نـــه دی

ګرانې چې يو د بل لېـــدو تـــه له مرګي پاتې شو
ساه به ساتو، ساه خو به اخلو چې ژوندي پاتې شو

که رښتيا مينــه لـــېونتـــوب وي، مينان لېوني
زړه خو مې غـواړي چې همداسې لېوني پاتې شو

هجره! کـه ستا ترخې شېبې مو ترې مرګي ورسئ
نور به دې خومـره پـوره وړي او بـاقي پـاتې شو

اورونـه وشينـــده، لمبې دې له رخسار پورته کړه
موږ پتنګان يوو، موږ عادت يوو، که ستي پاتې شو

په صبر ونـه شوه، **دانـــشه**! پـيـمانو ته لاس کړه
دا ځل بـــه هم ګوره سخا نـه د ساقي پـــاتې شو

کله مې زړه کله باڼه کله لېمه شي ښکلي
کله دا وايم له يوې مخې دې مړه شي ښکلي

کله خواږه لکه شربت شي مينه مينه شي ټول
کله سړی حلالوي چاړه چاړه شي ښکلي

خوي د هندوانو دی په کې خو زه حيران يمه چې
دا کله کله نو بيا څنګه پُښتانه شي ښکلي

موږ جل وهلي به لا نور له تندې مړه شو پسې
که د وبښو غوندې په هر ځای کې راشنه شي ښکلي

زړګی درزېږي ټول بدن ورته ميږي ميږي شي
دانشه! چا سره چې کله خوله په خوله شي ښکلي

۱۳۸۰/۶/۱۸

زمانې ستړې نه شوې، ستړی دې کړم
په وير اخته په غم لړلی، دې کړم

وختـه! مـا چاتـه غاړه کېښوده
خو تاتـه پاتې راغلم غلی دې کړم

نور مې ازميښت د حوصلې مه اخله
مانه دې يار واخيست نيمګړی دې کړم

خومره چې تا په اور کې وسپېزلم
هغومره لاپسې پياوړی دې کړم

په ژوند زما درسره قدر نه ؤ
دانش چې مړ شوم نو ښاغلی دې کړم

۲۲/۷/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبـو یمـه اخیستی، خــو څوک لاس نــه راکوي
نـاځوانــه ده دونیــا، د ژونـد احساس نــه راکوي

ستا مینه تــاوه وي رانــه هـر ځل د غــم څــادر
جانــانــه! د خوښۍ راتــه لبــاس نــه راکوي

عجیبــه ده، په عشق کې شوم له عقل و فکره خلاص
سنَد راتــه بــیا هم څوک د افــلاس نــه راکوي

زه خــپلــه سپېڅلتیــا د محبت تــر پایــه ساتم
شیطان لعین دې ډېـر پــه کې وسواس نــه راکوي

احساس د محبت دې خدای تر مرګه ما **دانش** ته
بې ستا نــه پــه احــد من الــناس نــه راکوي

د زړه خبــرې

بېګاه مې ستا تصویر ته یو بلا خبرې وکړې
ګیله، ګیله ووم ورتــه
زړګی مې ښه را سپک کړ
تصــویــر دې غلی ؤ
غــوږ ،غــوږ ؤ راتــه
نه يې خبره راسره کــړه غبرګــه
او نه يې ستا په شان ، ناندرۍ راسره ووهلې
ستا نه مې ستا تصویر ډېر زیات خوښ شو
غواړم چې بیا ورته د زړه خبرې ټولې وکړم!!!!!

۱۳۹۰/۱۰/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګولۍ ګولۍ سترګې دې زړه وژني د زړه قاتله!
چې انسان وژنې نو انسان به درته څوك ووايي؟

زېږ مازيګر دی ياره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که **دانش** مړ شي نو جانان به درته څوك ووايي؟

چې زه وايمه مين يم په تا، دی ورته حيران شي
مسکی د ښو لاندې شي، سړی ورته حيران شي

نه هو راته کوي، نه يې په نه باندې پوهېږم
نو ځکه دا زما ماشوم زړګی ورته حيران شي

دا بې انتها مينه او دا ډېرې فاصلې
دانش هم خپله هرځلې په خدای ورته حيران شي

تا به له هر توپاني باد ساتم
جانانه! ډېر به دې په داد ساتم

ګرانې! زه ستا هره يوه خبره
زړه کې په نوم باندې د ياد ساتم

ماته همداسې راکوه دردونه
د زړګي کور به پرې اباد ساتم

درد به لړ م خو څوك مې آه نه اوري
په زړه او ستوني که فرياد ساتم

دانشه! زه دې روغ له درده نه شم
خو نازولی يار به ښاد ساتم

۱۸/۱۲/۱۳۹۰

ستا تصور مې څوروي تــه مې له خياله نه ځې
زما د ژوند د لېونۍ نغــمې لــه تالــه نــه ځې

ماضي خــوږه وه، ژونــده تا ترې منډه واخيستله
حال چې په غم لړلې شپې دي؛ نو له حاله نه ځې

تا خو به ويل چې مونږ يو دواړه لکه نوک او وریۍ
جانانــه! نــه شې پښېمـــانــه اوس به شا له نه ځې

نظــره! دا خو د جــانـــان له مخــه نــه شو طواف
چې د تندي له خال د زنې تر شين خالــه نــه ځې

پـــه ميخانـه کې خلك غـــم غلطـوي **دانـشـه**!
تــه لـه سببــه د ګنــاه او لـه وبـالــه نـه ځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانش د اوښکو بدرګه هم په خپلو اوښکو کړېده. «د ډیوې رڼا ته» دا نوم ماته رښتیا هم هغه وخت را یادوي، چې زه او دی به د ډیوې رڼا ته ناست و، دانش د ښوونځي سبقونه د ډیوې رڼا ته زده کړل، د پوهنتون له ارزښته ډک درسونه یې د ډیوې رڼا ته ولوستل، د همدې ډیوې رڼا ته یې خواږه شعرونه ولیکل او دا دی اوس د خپل شعر مینه والو ته په سندریز مجمر کې د ډیوې رڼا مخې ته ږدي. ما دانش پخوا هم لوستی ؤ، اوس مې هم ولوست اوکه ژوند وي نو په راتلونکي کې به یې هم له خوږو شعري پنځونو بې برخې نه شم ، زه د خپلو خبرو لمن د خوږ دانش په یو بیت راټولوم ، دانش ته د دې معنوي بریا مبارکي وایم او تاسو ته بلنه درکوم چې د ډیوې دې رڼا ته څو شېبې تم شئ، خوند ترې واخلئ او ادبي تنده مو پرې ماته کړئ!

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته چې اوښکه په بڼو نه لرو

په درنښت
محمد فاروق دیدار
جلال اباد ننګرهار خپله مېنه
۱۴/۱۲/۱۳۹۰

دانش او د ډیوې رڼا

ځوان ریالیست، غزلبول شاعر او لیکوال محمد نادر دانش ناصري د بهرام خان ناصري ځوی، د دلاور خان ناصري لمسی په ۱۳۶۳ ل کال د ننګرهار ولایت کوز کنړ ولسوالۍ ملکزیي کلي په یوه دینداره او پښتنه کورنۍ کې سترګې غړولي دي. دانش لومړنۍ زده کړې په کابل او منځنۍ زده کړې د ننګرهار ولایت په عبدالوکیل منځني ښوونځي، چې اوسمهال عبدالوکیل لیسه ده، کې بشپړې کړې، پر ۱۳۷۸ ل کال له شهید محمد عارف عالي لیسې څخه فارغ او پر ۱۳۸۲ ل کال یې د کانکور ازموینې له لارې د ننګرهار پوهنتون د حقوقو او سیاسي علومو پوهنځي ته لاره وموندله.

له څلور کلونو پرله پسې زده کړو وروسته په ۱۳۸۶ ل کال له دغه پوهنځي څخه فارغ او له هماغه مهاله یې د خپلو خلکو او هېواد خدمت ته متې بډ وهلي دي. دانش اوس مهال په یوه حقوقي غیر دولتي خیریه اداره کې د حقوقي مرستیال په توګه دنده پرمخ وړي.

نادر دانش زما د کوچینوالي د خواږه عمر ملګری دی، له ډېر پخوا د ملګرتیا په تار تړلي یو او د ژوند له درانده پېټي سره لالهانده مزل کوو. زه او دانش د نورو ملګرتیا تر څنګ ټولګیوال هم پاتې شوي یو، د ښوونځي منځنۍ او لیسې دورې مو سره یو ځای بشپړې کړې دي. د دانش د ستړي ژوند کیسه کیسه راته رایاده ده، ما د دانش د ژوند سړې تودې لیدلي، زه د هغې له خندا سره بلد یم، ډیر ځلې مې د

نور د پښتې په دریېیم مخ کې.....

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library